

Uitgave van Bonjo, Bos en Lommerplein 270, 1055 RW Amsterdam. Telefoon 020 665 94 20. Info@bonjo.nl / www.bonjo.nl

Tweede Kamer wil dat Bonjo doorgaat

BONJO BLIJFT!

Boudewijn Chorus

Op de valreep van het zomerreces en nog vóór de val van het kabinet heeft de Tweede Kamer in ruime meerderheid voor een motie gestemd waarin de regering wordt opgeroepen om de subsidiëring van Bonjo in stand te houden. Reeds enkele dagen nadien ontving Bonjo een schrijven van het Ministerie van Justitie waarin overleg met Bonjo over de uitvoering van de motie wordt aangekondigd. Daarmee geeft de inmiddels demissionaire minister Franc Weerwind aan, dat hij gehoor geeft aan de wens van de Kamer om de subsidie voor Bonjo te continueren. Hij trekt zijn eerdere voornemen om de subsidie af te bouwen dus in. Na ruim anderhalf jaar van grote onzekerheid en nerveuze gesprekken door bestuur en directie van Bonjo met talrijke relaties en met de politiek eindelijk goed nieuws dus voor (ex-)gedetineerden, voor de mensen van Bonjo en voor de trouwe lezers van deze krant.

Bonjo kwam eind 2021 in zwaar weer terecht door toedoen van de voorganger van Weerwind, Sander Dekker (VVD). Een van diens laatste bestuurlijke initiatieven als demissionair bewindspersoon was een aanpassing van de financiële ondersteuning van vrijwilligersorganisaties die zich bezighouden met (ex-)gedetineerden. Die regeling houdt in dat organisaties die 'rechtstreeks' vrijwilligers aansturen de verkregen subsidie voortaan per gewerkt uur zouden moeten verantwoorden. Daarmee worden de gelden feitelijk bestempeld als strikt bedoeld om

kosten van de krant - voor zover die niet uit de opbrengsten van de advertenties worden gedekt - vallen niet onder de noemer vrijwilligers, ook al krijgen de medewerkers van de krant niet betaald voor hun bijdragen.

Niet goed gelezen?

Aanvankelijk leek het erop dat Weerwind Bonjo welgezind was (hij meldde zelfs dat hij een fan van Bonjo was) en op zoek ging naar een mogelijkheid om de bedreigde subsidie toch te kunnen voortzetten. Maar - zoals beschreven in de Bonjo van maart jl. - bleek in februari dit jaar als donderslag bij heldere hemel dat hem dat niet gelukt was. De zelfbenoemde fan liet zelfs weten dat hij het niet als een taak van de overheid zag om een 'belangenvereniging van gedetineerden' (huh?) financieel overeind te houden. En hij maakte die misslag nog erger door te wijzen op 'verschillende formele mogelijkheden' die in de penitentiaire inrichtingen aanwezig zijn om voor de belangen van gedetineerden op te komen, kennelijk doelend op o.a. Gedeco's.

Voor een belangenvereniging moet je betalende leden hebben. De vereniging Bonjo heeft 67 leden - allemaal organisaties die op hun manier opkomen voor de belangen van verdachten, veroordeelden en hun relaties, zoals het in de Bonjo-statuten staat - maar geen enkel persoonlijk lid, dus ook geen (ex-)gedetineerde. En die organisaties hoeven ook niet te betalen voor hun

lidmaatschap. Daarnaast hebben we nog een Stichting Bonjo, maar zoals bekend is een stichting bedoeld als beheerorganisatie en een stichting kan geen leden hebben. Dat Bonjo als een soort vakbond werd weggezet, was dan ook nodeloos onaardig. Nu houden we het er maar op, dat Weerwind de betreffende oekaze van zijn ambtenaar niet goed gelezen had...

Initiatief Joost Sneller (D66)

Dankzij een medepartijlid van Weerwind en talrijke steunbetuigingen van buiten het parlement (zie pag. 25) is het uiteindelijk toch nog goed gekomen. Kamerlid Joost Sneller bewees in luttele tijd dat hij Bonjo daadwerkelijk welgezind is. Hij sprak andere Kamerleden aan op het belang van Bonjo. Maar CDA en VVD steunden zijn eerste motie niet. Dankzij die partijen plus PVV, SGP, Ja21 - dus het complete rechtse blok in de Kamer - werd Bonjo het moeras in gestuurd. Daarop zakte bij de Bonjo-mensen de moed in de schoenen.

Maar Joost gaf niet op. Wat hij en gelukkig talrijke andere voorstanders van Bonjo in de Kamer konden aangrijpen, was het beschikbaar komen van extra budget voor re-integratie van (ex-)gedetineerden (zie pag. 2). Vrijwel alles wat Bonjo doet, heeft te maken met re-integratie, dus toen dat kwartje viel, zag Sneller zijn kans in de Kamer schoon. En zo lukte het hem zelfs om de twee coalitiepartijen die de eerdere motie niet ondersteunden nu wel

Misstanden in Veldzicht 8

Baan na detentie 13

Een Betere Start voor vrouwen in/na detentie 16

Bereid je voor op vrijheid 18

Gesprek met John van den Heuvel 21

de Bonjo verschijnt 6x per jaar
Jaargang 17
nummer 4, augustus 2023

Word voor 10 of 25 euro
vriend van Bonjo en ontvang gratis
abonnement op de Bonjo

Wie wij zijn

Wij komen op voor de belangen van gedetineerden en ex-gedetineerden in Nederland.

Wat wij willen

Bonjo's missie is verbetering van het strafrecht, betere omstandigheden in de bajes en eerlijke kansen voor (ex-)gedetineerden om een menswaardige re-integratie te kunnen realiseren.

Resultaat van de stemming: 117 (van de 150) Kamerleden vóór. Oef!

aan zijn kant te krijgen. Beleefd-tactisch was ook, dat niet hij de tweede motie indiende. Die eer liet hij aan Songül Mutluer van de PvdA, Michiel van Nispen van de SP en Farid Azarkan van Denk. De tekst die zij na een zogeheten 'twee-minutendebat' (twee minuten spreektijd per fractie) aan de Kamer voorlegden, was kort maar krachtig: *De Kamer, gehoord de beraadslaging, verzoekt de regering om de subsidie van Bonjo niet af te bouwen maar te continueren, en gaat over tot de orde van de dag.* Resultaat van de stemming: 117 (van de 150) Kamerleden vóór. Oef!

Joost Sneller na afloop van de stemming: "Ik ben blij dat VVD en CDA hun tweede kans hebben gegrepen. Met deze aangenomen motie geeft een Kamermeerderheid een belangrijk signaal: het goede werk van Bonjo voor (ex-)gedetineerden en een veiligere samenleving moet doorgaan."

Weerwind zei een fan van Bonjo te zijn

de inzet en begeleiding van vrijwilligers te bekostigen. Humanitas en Exodus, die ook met die nieuwe regeling te maken hebben, konden hun organisaties er op aanpassen. Maar voor Bonjo zou de regeling het einde van de activiteiten betekenen, omdat Bonjo geen vrijwilligers aanstuurt. Bonjo heeft een directeur en twee parttime werknemers die in dienst zijn. Ook de

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Bel gratis ons team van strafrechtsspecialisten: 0800-WEENING (0800-933 6464)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

de **BONJO** colofon

Onafhankelijke krant voor het gevangeniswezen

de Bonjo is een uitgave van de vereniging Bonjo en verschijnt zes keer per jaar.

Oplage: 10.000 exemplaren

Abonnementen 25,00 euro per jaar

Losse nummers 4,50 euro incl. porto.

© copyright: de Bonjo
Overnemen van artikelen is alleen toegestaan na overleg met de redactie.

Reacties zijn welkom op:
info@bonjo.nl

Contactadres

telefoon: 0800 333 44 46 (gratis)

020 665 94 20

Bos en Lommerplein 270 | 1055 RW

Amsterdam

info@bonjo.nl | www.bonjo.nl

Advertenties

Informatie over adverteren in deze krant kunt u inwinnen bij

marion@bonjo.nl of

020 665 94 20

Bos en Lommerplein 270

1055 RW Amsterdam

Directeur Bonjo

Jaap Brandligt

Bestuur Bonjo

Toine Bakermans

Miep van Diggelen (penningmeester)

Ruud Jansen

Bas Kniphorst

Dennis Lahey

Joop Lambregts

Roselyne Oudenampsen-Joyal,

(voorzitter)

Redactie

Boudewijn Chorus, hoofdredacteur

Nikki Alberts

Bregje Veltman

F. J. Stoker

Jaap Brandligt

Jordi l'Homme

Ronald Bos

Tjitske Perdeck

Violette Steijver van Orselen

de Bonjo wordt via de bibliotheken en de re-integratiecentra in de gevangenis verstrekt aan alle gemiddeld 10.000 aanwezige gedetineerden.

Geldt ook voor ambtenaren werkzaam in het gevangeniswezen en de talloze medewerkers en vrijwilligers van de leden van de Vereniging Bonjo.

Strafrechtadvocaten hebben veelal een abonnement.

Medewerkers

Terry Akins

Toine Bakermans

Ton Bastings

Frans Douw

Mr. M. HoEVERS

Jack Keijzer

Theo Knippenberg

Marion van de Laar

Joop Lambregts

Dini van het Noorden

Jamal S.

Vormgeving

Caroline de Roy

Druk

Janssen/Pers, Gennep

Handling & verspreiding:

Janssen/Pers, Gennep

ISSN: 2352-104X

Oplossing Puzzel van pagina 26

S	L	O	T	S	O	M	E	G	O	A	T	V
V	A	L	E	T	A	P	E	E	P	L	E	E
R	K	N	A	V	G	E	L	A	Z	E	R	
E	M	A	B	E	L	S	O	L	O	T		
D	I	M	I	T	R	I	I	T	E	M	N	R
O	V	S	L	R	V	T	N	O				
U	N	W	I	E	P	E	R	A	U			
W	E	S	K	I	G	M	A	S	E	R	W	
K	L	E	H	M	A	T	I	N	E	E		
M	A	I	T	E	M	A	T	E	S	E	L	
I	Z	V	D	I	E	J	V	R	J			
D	K	O	R	T	D	U	R	E	N	D	E	K
D	A	A	R	O	P	B	A	R	O	M		
A	N	D	E	L	E	E	R	G	I	E	R	I
G	E	E	N	L	I	L	A	O	N	D	E	R

Oplossing Woordzoeker van pagina 26

T I F U L B J O N B O

COMMENTAAR

0800-nummers geblokkeerd

Bonjo kreeg berichten uit verschillende instellingen dat men niet meer met het gratis nummer 0800 naar Bonjo mag bellen. Dat was verrassend en voor gedetineerden ongunstig nieuws want juist het gratis nummer was een mogelijkheid om met vragen en kwesties Bonjo te bereiken. Bijvoorbeeld: kan ik mijn huis in bewaring geven, is er al op mijn contactadvertentie gereageerd, ik heb een nieuwe advocaat nodig, help me. Maar ook de levenslang gestrafte die behoefte heeft aan een luisterend oor. En daar zijn er nogal wat van. De Bonjo helpdesk met de deskundigheid aan Bonjo-kant is in de loop der jaren voor gedetineerden, ex-gedetineerden, achterblijvers en nabestaanden belangrijk gebleken. Is dat nu dus zomaar

voorbij? Nee, want op ons 020-nummer blijven we bereikbaar. En op de kamers van medewerkers kan er ook met het gratis nummer gebeld worden. Maar dat vereist wel steeds medewerking van de medewerkers en van die hulp zijn we niet overal overtuigd.

Alle 0800- én 0900-nummers zijn voor gedetineerden in de justitiële inrichtingen tot verboden terrein geworden. Ook dit weer in het kader van de strijd tegen voortgezet crimineel gedrag vanuit de bajesen. Via dergelijke lijnen van banken kunnen gedetineerden blijkbaar ook ongecontroleerd overschrijvingen doen.

Wij van Bonjo zullen intussen niet de enigen zijn, die zich zorgelijk afvragen wat er in dit kader nog meer bedacht gaat worden. (JB)

Extra geld voor re-integratie

Het kabinet gaat extra investeren om (ex-)gedetineerden te helpen bij een goede terugkeer buiten de gevangenis muren na hun straf. Vanaf dit jaar wordt hiervoor een extra bedrag oplopend tot (in totaal) 12 miljoen euro uitgetrokken. Dat heeft minister Franc Weerwind voor Rechtsbescherming aan de Tweede Kamer laten weten.

Voor om- en bijscholing van gevangenen wordt 5 miljoen euro uitgetrokken. Hiermee wordt de samenwerking tussen de Dienst Justitiële Inrichtingen en arbeidsbedrijven extra vergroot en het aanbod van onderwijs aan gevangenen verbeterd. Daarnaast wordt 5 miljoen besteed aan de samenwerking tussen verschillende partijen. Dit geld kan bijvoorbeeld worden ingezet om de kennisuitwisseling tussen medewerkers van de gevangenis, de reclassering, gemeenten en zorg & veiligheidshuizen te verbeteren. Ook wordt er 2 miljoen extra uitgetrokken voor gemeenten in hun begeleiding van gevangenen naar werk of een woning. Gemeenten kunnen hiermee ook hulp geven op de andere basisvoorwaarden, zoals het regelen van een identiteitsbewijs, een zorg(verzekering), schuldhulp en te werken aan een goed sociaal netwerk.

ID-bewijs aanvragen verruimd

Voor een succesvolle re-integratie is het belangrijk dat gedetineerden al tijdens het uitzitten van hun gevangenisstraf beschikken over een

identiteitsbewijs. Zonder ID is het bijvoorbeeld niet mogelijk om werk of onderdak te vinden. Per 1 september kunnen gedetineerden vanuit de gevangenis een Nederlandse identiteitskaart aanvragen, ook al staan ze ingeschreven in een andere gemeente. Gemeenten waarin een gevangenis is gevestigd krijgen hiertoe de bevoegdheid. Deze nieuwe werkwijze voorkomt dat gedetineerden zonder geldig ID-bewijs de gevangenis verlaten.

Dit zijn zonder meer verbeteringen, die welkom zijn. Het is goed dat de minister inziet dat er meer inzet nodig is om ervoor te zorgen dat gedetineerden na het uitzitten van hun straf niet voor een kansloze missie staan.

Jammer is wel dat de minister (nog) niet nadenkt over de moeizame gevolgen van bijvoorbeeld de verkorting van de voorlopige hechtenis die zijn voorganger heeft ingevoerd. Ook over het onnodige van korte straffen horen we niets, terwijl die zeker zo problematisch zijn als het niet hebben van een ID. De problemen binnen de bajesen zoals het tekort aan *case managers* blijven buiten schot. En waar blijven de intenties over het vervangen van e-Mates door een eigen systeem?

Dus: mooi dat extra geld. Nu nog het humane detentiebeleid. We zien ernaar uit dat Weerwind met voorstellen daarvoor komt. En de confrontatie erover met de politiek aandurft, demissionair of niet. (JB)

De volgende de Bonjo verschijnt
op 19 oktober 2023

KUIJPERS & NILLESEN

advocaten

DE SNELSTE WEG NAAR BUITEN, OOK PRO DEO!

www.kuijpersnillesen.nl

Falckstraat 14
1017 VW AMSTERDAM
telefoon +31 (0) 20 420 20 42
fax +31 (0) 20 623 68 36
info@knadvocaten.nl

Stationsweg 14
5211 TW 's-HERTOGENBOSCH
telefoon +31 (0) 73 614 86 64 fax
+31 (0) 73 614 64 56
info@knadvocaten.nl

Overheid ondermijnt beginsel van vertrouwelijk advocatencontact

Het belang van vrije communicatie tussen advocaat en cliënt

Jordi L'Homme

Het kunnen plaatsvinden van vertrouwelijke communicatie tussen advocaat en cliënt is van wezenlijk belang voor het functioneren van de rechtsstaat. Tegelijkertijd is het een recht dat vrijwel continu onder spanning lijkt te staan, niet in de laatste plaats door een recent ingediend wetsvoorstel van de minister voor Rechtsbescherming Weerwind. De minister wil het toezicht op gedetineerden versterken, onder andere door cameratoezicht tijdens het contact tussen advocaat en de cliënt die op de extra beveiligde inrichting (EBI) of afdeling intensief toezicht (AIT) zit. Een zorgelijke ontwikkeling, die een regelrechte schending van EU-recht lijkt op te leveren. Strafrechtadvocaat Jordi L'Homme pleit voor meer zorgvuldigheid vanuit de overheid als het gaat over de waarborging van het 'recht op vrij verkeer' en vertrouwelijkheid tussen advocaat en cliënt.

"Schrijf maar op wat je wilt zeggen, want ik kan niet uitsluiten dat er wordt meegelusterd." Met enige regelmaat zeg ik dit als advocaat tegen gedetineerde cliënten op het moment dat er iets zeer vertrouwelijks met mij gedeeld wordt. Ik wil immers niet dat informatie op de een of andere manier terecht komt bij iemand die niet deelneemt aan het gesprek.

Iedere burger moet zich tot een advocaat kunnen wenden zonder bang te hoeven zijn dat wat hij deelt met deze advocaat bij anderen terecht komt. Dit wordt ook wel het 'recht op vrij verkeer' genoemd. Dat recht geldt zeker óók voor gedetineerden,

die zich – door hun detentie – al in een penibele situatie bevinden.

Recht op 'vrij verkeer'

Dat 'recht op vrij verkeer' heeft onder meer te maken met het creëren van een mogelijkheid tot het opbouwen van een vertrouwensband tussen advocaten en cliënten. Dit is van essentieel belang voor het kunnen leveren van een goede rechtsbijstand. Een cliënt moet zich vrij voelen om openhartig met zijn advocaat te kunnen spreken, wetende dat de informatie die gedeeld wordt vertrouwelijk blijft. Deze openheid bevordert de mogelijkheid om alle relevante feiten te bespreken en een strategie te

ontwikkelen die gebaseerd is op een grondig begrip van de zaak. Daarnaast speelt het ook een rol met betrekking tot het recht op een eerlijk proces, dat een hoeksteen vormt van het rechtssysteem. Om het recht op een eerlijk proces te kunnen waarborgen, moet een advocaat vrijelijk met zijn cliënt kunnen spreken, zonder angst dat hun gesprek wordt afgeluisterd of opgenomen. Dit stelt een advocaat in staat om een effectieve verdediging te voeren en ervoor te zorgen dat de belangen van zijn cliënt op een gepaste manier wordt behartigd.

Vertrouwensband advocaat-client is essentieel

Uit artikel 45 Sv (Wetboek van Strafvordering) volgt dat het 'recht op vrij verkeer' met een gedetineerde cliënt op

Advocaat Jordi L'Homme door rechtbanktekenaar Petra Urban (de Telegraaf, AD e.a.).

hoofdpijnen kan worden verdeeld in vier verschillende rechten:

1. Het recht op toegang van de advocaat;
2. Het recht op vertrouwelijk bezoek;
3. Het recht op ongecensureerde correspondentie;
4. Het recht op vertrouwelijk telefonisch contact.

Stiekem af luisteren

Dat recht op vrij verkeer is echter geen vanzelfsprekendheid en advocaten doen er goed aan om scherp te zijn op signalen van schendingen van dit recht. Neem

bijvoorbeeld het recht op vertrouwelijk telefonisch contact met je advocaat. In 2019 stelde de Commissie Telefonie voor Justitiabelen vast dat ongeveer 25 duizend telefoongesprekken tussen gedetineerden en advocaten waren opgenomen en bewaard. De minister moest hierover uitleg aan de Tweede Kamer geven.

Het is dan ook geen verrassing dat vrijwel iedere advocaat zijn cliënt adviseert gevoelige informatie niet te delen via de telefoon.

VERVOLG OP PAG. 4

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Vrijheid van advocaatkeuze is een belangrijk recht. U bent niet verplicht zich bij te laten staan door de advocaat die u op het politiebureau bezocht heeft. Deze 'piketadvocaat' hoeft helaas geen deskundige te zijn op het gebied van strafrecht.

Sommige advocaten doen maar een paar strafzaken per jaar. Natuurlijk volstrekt onvoldoende om deskundig te worden en te blijven op strafrechtelijk gebied. Zo kan het gebeuren dat de advocaat die u bijstaat in uw strafzaak zich voornamelijk bezighoudt met familierecht. Wij vinden dit een onwenselijke situatie. Regelmatig nemen wij

zaken over van andere advocaten. Vaak zijn wij daarbij geconfronteerd met dossiers waarin men steken had laten vallen.

Ons kantoor behandelt uitsluitend strafzaken. Uw dossier wordt bij ons niet door één advocaat, maar door een team van specialisten zorgvuldig onder de loep genomen. Wij verdiepen ons voortdurend in de laatste ontwikkelingen op strafrecht gebied. Wij beseffen dat onze gedetineerde cliënten regelmatig bezocht willen worden om de voortgang van hun zaak te bespreken. Wij voldoen aan die behoefte!

Ons kantoor is betrokken bij grote strafzaken, maar of u nu verdacht wordt van fietsendiefstal of van moord; wij zien in elke zaak het belang van een goede verdediging.

Wij treden op in het hele land en doen dat ook op basis van toevoeging (pro deo). Goede rechtsbijstand hoeft dus niet duur te zijn! Neem vrijblijvend contact met ons op:

Bel gratis: 0800-WEENING (0800-933 64 64).

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

VERVOLG VAN PAG. 3

Maar hoe zit dat met fysieke gesprekken in de P.I.? Niet veel anders is het antwoord. De afgelopen jaren zijn er meermaals berichten verschenen van afluisterapparaten die 'per ongeluk' aan waren blijven staan tijdens gesprekken tussen advocaten en cliënten. Afluisterapparaten die vaak goed verborgen zitten.

En nu ook cameratoezicht?

De minister voor Rechtsbescherming wil, om voortgezet crimineel handelen in detentie tegen te gaan, de Penitentiaire beginselenwet wijzigen. Dit door onder andere cameratoezicht in te stellen tijdens het contact tussen advocaat en de cliënt die in de EBI of op de AIT verblijft. Dit is in strijd met het EU-recht (bijv. Richtlijn 2013/48/EU) waarin is bepaald dat verdachten het recht hebben de advocaat die hen vertegenwoordigt onder vier ogen te ont-

kunnen communiceren, is je advocaat. Het wetsvoorstel van Weerwind om visueel toezicht in te stellen in de EBI en op de AIT is exemplarisch voor een overheid die de grenzen steeds verder oprekt.

Zaak tegen Inez Weski

De overheid lijkt onvoldoende door-drongen te zijn van het belang van dat 'vrij verkeer' tussen advocaat en cliënt. Er zijn diverse recente voorbeelden te noemen die in dat kader illustratief zijn. Zo oordeelde het Hof's-Hertogenbosch eerder dit jaar dat het Openbaar Ministerie in een zaak duizenden vertrouwelijke e-mails tussen advocaat en cliënt op onjuiste wijze behandelde. Ook in de zaak tegen Inez Weski kwam

onlangs naar buiten dat het Openbaar Ministerie mogelijk ernstige fouten heeft gemaakt: er werden vertrouwelijke advocatenstukken gedeeld die niet gedeeld hadden mogen worden.

Koekeloeren bij een gesprek tussen advocaat en cliënt: de overheid wil het, de overheid doet het. Mijn oproep aan de overheid is dan ook om meer aandacht te hebben voor het belang van vertrouwelijk contact tussen advocaat en cliënt. Laat vervolgens ook blijken dat hier oog voor is. Controleer en reguleer, maar verlies juridische grondbeginselen niet uit het oog!

Jordi L'Homme is advocaat bij Plasman cs advocaten, Amsterdam en redacteur van deze krant

Het O.M. lekt vertrouwelijke documenten

moeten en met hem te communiceren. Cameratoezicht belemmert het opbouwen van een vertrouwensband en zorgt ervoor dat het voeren van een gedegen verdediging wordt bemoeilijkt.

Dit past in een tijdsgeest waarin opsporingsinstanties steeds verder lijken te willen gaan in het te pakken krijgen van de personen die zij op het oog hebben. Grenzen van juridische grondbeginselen, zoals vertrouwelijkheid van communicatie tussen advocaat en cliënt, worden opgerekt. Wanneer je door justitie bent bestempeld als 'maffiabaas', word je – zonder dat enige mate van schuld door een onafhankelijke rechter is vastgesteld – in een haast onmenselijk regime gestopt. De belangrijkste persoon met wie je dan vertrouwelijk zou moeten

Augustus
2023

Grijp JIJ je kans?

Samen creëren we gelijke kansen en mogelijkheden

KansCreator

KansCreator

De mogelijkheid om je leven weer op de rit te krijgen

Per jaar keren ongeveer 30.000 ex-gedetineerden terug in de samenleving. Tachtig procent van hen heeft een jaar na vrijlating nog steeds geen baan. Ex-gedetineerden komen nauwelijks aan een baan, waardoor het moeilijk wordt om het leven weer op te pakken. Hiervoor komt KansCreator in beeld. KansCreator is ontstaan als behoefte voor ex-gedetineerden. Wij geloven dat iedereen een tweede kans verdient. Als een persoon in het verleden de fout is ingegaan, hoeft de bestempeling niet het hele leven worden meegedragen.

KansCreator is opgericht als reactie op de huidige ondersteuning die er is voor gedetineerden. Het gebrek aan goede nazorg zorgt voor terugval bij de gedetineerden na vrijlating en draagt bij aan recidive.

"De kwaliteit van nazorg voor ex-gedetineerden schiet nog altijd tekort."

KansCreator zet zich in voor het creëren van gelijke kansen en mogelijkheden voor onze kandidaten. Samen verfrissen we het re-integratie proces en schieten we de vooroordelen die er nu bestaan volledig de bocht uit. Samen gaan we aan de slag op zoek naar een passende baan en zo ook een betere toekomst.

"Het koppelen van kandidaten met een justitieel verleden met werkgevers om een duurzame arbeidsrelatie te ontwikkelen (een TopMatch!)."

"De eerste dagen na detentie verlangde ik om terug te gaan naar detentie. Niet omdat ik het daar goed had, maar omdat het hierbuiten niet beter is."

Na detentie komt er veel op je af. Als je dan pas begint met het op orde brengen van de basiszaken ben je eigenlijk al te laat en zul je veel stress ervaren. Daarom is het van belang om in zo'n vroeg mogelijke stadia te beginnen met het maken van een plan van aanpak voor na detentietijd. Dit zorgt ervoor dat je de zaken bij vrijlating zo veel mogelijk geregeld hebt wat voor rust en orde zal zorgen. Dit geeft je de mogelijkheid om te focussen op andere zaken.

KansCreator helpt je hierin bij het vinden van de juiste baan. Samen kijken we naar interesses en mogelijkheden en zorgen we voor een passende functie. Wij begeleiden u na detentie en staan gedurende het gehele traject dicht bij u. Onze persoonlijke aanpak zorgt ervoor dat u er nooit alleen voor staat. Wij staan voor u klaar en zijn beschikbaar bij al uw vragen.

Nora el Arnouki

Ben je klaar om je kans te grijpen?

Je kunt ons bereiken op +31610139530 of stuur een mail naar info@kanscreator.nlKijk voor meer informatie op www.kanscreator.nl

Verhalen van binnen

Stemmen? Grondrecht!

Joop Lambregts

Zoals jullie binnen ongetwijfeld ook hebben meegekregen, is het kabinet gevallen. Dit betekent dus dat er weer verkiezingen aan zitten te komen. Op 22 november mogen we weer naar de stembus en dat geldt uiteraard ook voor gedetineerden. Ondanks dat dit gemiddeld eens in de vier jaar voorkomt hebben veel gevangenen hier nog steeds geen protocol voor klaarliggen. Uit eigen ervaring weet ik dat ik niet heb kunnen stemmen in zowel De Koepel (gesloten) als in de PI Dordrecht en ondanks het feit dat ik dit twee maal heb aangevochten en gewonnen, waren de verkiezingen voorbij. Ik merk hierbij op dat het hier om een grondrecht gaat en ondanks dat veel grondrechten worden ontnomen als je binnen zit, het recht om te stemmen blijft.

Gebruikmaken van je stemrecht in de bajes? Regel 't tijdig!

Wil je gebruik maken van je stemrecht geef dit dan op tijd aan en vraag hoe dit mogelijk is in jouw bajes. In sommige gevangenen is er een stemlokaal maar lang niet in alle.

Is er niets geregeld in jouw gevangenis, dan zou je iemand kunnen machtigen. Die brengt dan in jouw plaats je stem uit. Deze persoon moet dan wel uit dezelfde gemeente komen. Ben je bijvoorbeeld ingeschreven in de gemeente waar de gevangenis is gehuisvest, dan moet de gemachtigde een stempas aanvragen zodat deze in iedere gemeente mag stemmen.

ADVOCATENKANTOOR
SICCAMA

T +31(0)20 237 19 30 M +31(0)6 21 951 925

W advocatenkantoor-siccama.nl

Persoonlijk, resultaatgericht en altijd goed bereikbaar.
Dat zijn wij. Bij ons krijgt u overal in Nederland de best mogelijke
juridische bijstand op de volgende gebieden:

Bijstand in alle soorten strafzaken | Intrekking verblijfsvergunning
Oplegging ongewenstverklaring of Inreisverbod | Vreemdelingenbewaring

- Gospodi advokatu Petković se možete obratiti na Bosanskom, Srpskom i Hrvatskom jeziku za pomoć kod kaznenih postupaka i imigracijskih problema (zabrane ulaska u zemlje EU).
- Sra. mr. H. Feenstra habla Español sobre el derecho penal.

Mw. mr. Romy V.S. Adriaanse

Mw. mr. Jill Leyten

Mr. Maarten Kuipers

Mr. Šejla Petković

Mr. Fabian D.W. Siccama

Mw. mr. Haljoen M. Feenstra

Mr. Anil Demirer

Mw. mr. D.M. Moes

Afdelingen Intensief Toezicht vermenigvuldigen zich

Wie komen in een AIT terecht?

Van de redactie

Behalve de alom bekende Extra Beveiligde Inrichtingen (EBI's) heeft de Dienst Justitiële Inrichtingen inmiddels in drie gevangenissen een zogenoemde Afdeling Intensief Toezicht (AIT). Dit jaar komen er twee AIT's bij en volgend jaar nog een. Een AIT is kleinschaliger dan andere afdelingen. Doel van het buitengewone toezicht is voorkomen dat gedetineerden doorgaan met criminele activiteiten tijdens hun detentie. Maar volgens de Raad van State is onduidelijk welke criteria voor plaatsing in een AIT worden gebruikt.

De eerste AIT opende in 2020 de PI Leeuwarden. In de loop van 2021 werd in Krimpen aan de IJssel een tweede en in de PI Alphen een derde AIT geopend.

De nadruk ligt op orde en veiligheid

Op die afdelingen werken ervaren medewerkers die specifieke trainingen hebben gevolgd om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op hun werk. De ervaring die is opgedaan in PI Leeuwarden is gebruikt bij de opzet van de afdeling in PI Krimpen.

Naast deze drie AIT's komen er nog drie nieuwe bij, namelijk in PI Arnhem, PI Sittard en PI Lelystad. De AIT's in Sittard en Arnhem starten in 2023. Ook PI Lelystad moet op termijn een AIT krijgen. Deze wordt gerealiseerd in combinatie met de aldaar te ontwikkelen Extra Beveiligde Zittingslocatie (EBZ) en opent naar verwachting in 2028.

De nadruk ligt bij de AIT op het bewaren van de orde en veiligheid. Activiteiten vinden in kleinere groepen plaats. De contacten met de buitenwereld worden gecontroleerd en het dagprogramma wordt 'gecompartmenteerd uitgevoerd' (opgedeeld in tijdsblokken).

Gedetineerden van de AIT komen zo min mogelijk in aanraking met gedetineerden van andere afdelingen.

Voor gedetineerden met een extreem risicoprofiel kunnen bijzondere regimes ingezet worden zoals de Extra Beveiligde Inrichting (EBI), Beheers Problematische Gedetineerden afdeling (BPG) en/of Terroristen Afdeling (TA). Uit ervaring met deze regimes blijkt volgens de DJI dat kleinschalige afdelingen zich beter lenen voor het effectief kunnen uitoefenen van toezicht. Hierdoor is er meer overzicht en zijn medewerkers beter in staat om gedetineerden te monitoren.

Risicobeheersing

In Justitie-jargon heet het doorgaan met criminele activiteiten tijdens detentie: VCHD, - Voortgezet Crimineel Handelen in Detentie. De DJI zegt dat ze te maken heeft met een groeiende toestroom van risicovolle gedetineerden die betrokken zijn bij de zware georganiseerde misdaad. Deze gedetineerden vormen een

extra risico voor de orde en veiligheid in de inrichtingen van DJI maar ook voor de veiligheid in de samenleving. Door deze risicovollere gedetineerden te scheiden

Risicovolle jongens scheiden van de rest

van andere gedetineerden en ze te concentreren op een kleine afdeling waar intensiever toezicht is, hoopt DJI deze risico's beter te kunnen beheersen. De contacten met buiten en onderling kunnen hierdoor beter worden gemonitord. Ook wordt beter bewaakt dat reguliere gedetineerden niet besmet raken door of gerekruteerd worden voor criminele activiteiten. Dit kan de orde en veiligheid in de inrichtingen versterken en het detentieklimaat ten goede komen.

De afdeling is zo gesitueerd dat er zo min mogelijk vermeniging is met andere gedetineerden. Dit voorkomt dat ongewenste boodschappen of opdrachten worden doorgegeven. Door risicovolle gedetineerden elders te plaatsen worden andere gedetineerden in bescherming genomen tegen de druk van gedetineerden die hen willen beïnvloeden of misbruiken om criminele zaken uit te voeren.

Op een AIT zitten ongeveer 10-15 gedetineerden. Ter

vergelijking: op een reguliere afdeling zitten vaak 48 tot 90 gedetineerden.

Gedetineerden kunnen op de afdeling gebruikmaken van diverse eigen voorzieningen zoals luchten, sporten, arbeid en koken. Activiteiten vinden vooral plaats op de afdeling zelf. Zo wordt contact met gedetineerden van andere afdelingen beperkt. Door gedetineerden zoveel mogelijk actief te houden en een programma te bieden, kan blijkens wetenschappelijk onderzoek de kans op ongewenst gedrag worden ingeperkt.

Onduidelijke criteria

Volgens de DJI zitten in de AIT risicovolle gedetineerden met complex en gevaarlijk gedrag. De directeur van de inrichting besluit of een gedetineerde op de AIT wordt geplaatst. Het kan zijn dat er verdachte omstandigheden zijn waardoor er een individuele toezichtmaatregel is opgelegd zoals controle van de post of telefoongesprekken. De AIT wordt ook geschikt geacht voor

gedetineerden die vanuit de EBI, BPG of TA teruggeplaatst worden naar een reguliere PI. Zij kunnen dan in het kader van afschaling eerst op deze afdeling geplaatst worden.

Maar welke criteria worden gebruikt voor plaatsing op een AIT? Dat is onduidelijk, zo blijkt uit de reactie van de Raad van State over de wijzigingen van de penitentiaire beginselenwet waar het gaat over beperkende maatregelen voor ingesloten in de EBI en in de AIT. De Raad van State zegt dat door onduidelijkheid over de plaatsingscriteria feitelijk alle gedetineerden op een AIT kunnen worden geplaatst.

Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Of juist wel? Het ontnemt zo hoe dan ook het een en ander aan de rechtsbescherming van de gedetineerde en past in die zin in het beleid zoals we dat de laatste maanden hebben leren kennen. Steeds meer vergelding en steeds minder aandacht voor de rechtsbescherming van gedetineerden.

RUIM 35 JAAR DESKUNDIGE JURIDISCHE BIJSTAND

ADVOCATENKANTOOR VAN DER BIEZEN

ERVAREN - SCHERP - GEDREVEN - 'OOK PRO-DEO'

Tel: 073 610 20 05, GSM: 06 53 37 07 93

Stationsweg 6, 5211 TW 's-Hertogenbosch, E-mail: info@vanderbiezenadvocaat.nl

vdB

Alles doen om de band tussen gedetineerde en kind te herstellen

Kinderen mogen nooit gestraft worden voor daden van ouders

Pianist en sociaal muzikaal ondernemer Terry Akins (29) maakt er zijn werk van om de band tussen kinderen van gedetineerden en hun ouders te herstellen. Dit doet hij met muzikale lezingen voor professionals in gesloten instellingen, maar ook door trainingen voor gedetineerde ouders. Hij is uit eigen ervaring overtuigd van het belang van contact van kinderen met hun ouder(s) in detentie. en perspectief voor de toekomst verdienen.

Terry Akins

'Loesje! Loesje! Loesje!' riepen alle gedetineerde ouders na het afscheid van een OKD (Ouder, Kind en Detentie)-bezoek van Exodus Nederland. Ik was nog maar een jongen van 11 toen ik mijn vader uitzwaaide terwijl de naam van Loesje galmde door de lange gangen met sluisen van de Geerhorst, de gevangenis in Sittard. Als vrijwilliger van Exodus bracht Loesje me om de maand naar deze OKD-bezoeken. Die vonden plaats in een kamer met spelletjes en een gymzaal die beschikbaar werd gesteld voor de kinderen en hun gedetineerde ouders.

Loesje kwam me thuis ophalen en nam eerst de tijd om een belangstellend gesprek aan te gaan met mijn moeder. Hierdoor was ze op de hoogte dat mijn moeder inmiddels al jaren was gescheiden toen mijn vader in detentie kwam. Door deze gesprekken kwam ze er ook achter dat mijn moeder het niet breed had en kampte met psychische klachten en een zware nasleep van een riskante tumor-operatie.

Loesje toonde gewoon interesse en sprak ook openlijk over

haar eigen persoonlijke leven waardoor er een vertrouwensband ontstond tussen haar, mijn moeder, ons, maar ook mijn vader. Simpelweg omdat ze voorbij oordeel keek en de mens los zag van de daden. Deze levenshouding zorgde ervoor dat Loesje altijd de randjes opzocht van wat wel of niet kon. Het werd in die tijd bijvoorbeeld niet aanbevolen om privacygevoelige informatie te delen met gedetineerde ouders. En toch zocht Loesje altijd naar de menselijke maat, waardoor ze ook een band wist op te bouwen met alle gedetineerde ouders.

Zonder oordeel

In mijn huidige bestaan is mij de inzet van Loesje altijd blijven inspireren in hoe ik er zelf naar streef om zonder oordeel in het leven te staan. Na het bezoek nam Loesje ook de tijd om een visje op de markt te gaan eten en daar sprak ik soms met haar over het beladen bezoek. Ook kwamen we bij haar over de vloer, waar ik kennis maakte met haar tomateloze inzet als gastouder voor pleegkinderen. Later noemde ze mij ook haar pleegkindje, ook na

de detentie van mijn vader hebben we het contact behouden. Geen wonder dan ook dat ik later zelf ambassadeur werd van Exodus Nederland. Niet lang

Maak het leed van deze kinderen zichtbaar

geleden zag ik bij een bezoek aan Loesje tot mijn grote verbazing dat zij alle krantenartikelen, tijdschriften en bladen had bewaard waarin iets stond over mijn missie om de band tussen gedetineerde ouders en hun kinderen te herstellen. Loesje liet deze met gepaste trots zien!

Tijdens het grootste deel van de detentie van mijn vader zat ik op de havo. Ik hield zijn detentie jaren geheim, totdat ik een keer in het tv-programma *Je Ouders In De Lik* van Claudia Schoemacher verscheen. Naar aanleiding van dit programma kreeg ik veel

Terry Akins tijdens een optreden

Applaus voor Terry Akins

Terry in de koepelgevangenis Arnhem

Wij, mr. Claartje van Keulen en mr. Claudia Dirkzwager, zijn ervaren strafrechtadvocaten en oprichters van het kantoor Van Keulen & Dirkzwager Advocaten. Wij zijn gespecialiseerd in het strafrecht. Ook voor pro deo bijstand kunt u bij ons terecht.

- Alle strafzaken
- TBS-zaken
- Jeugd(straf)zaken
- Zorgmachtiging (Wvggz)

MR. MW.
CLAARTJE
VAN KEULEN
+31(0)640279383
VANKEULEN@VKD-ADVOCATEN.NL

VAN KEULEN & DIRKZWAGER
ADVOCATEN

MR. MW.
CLAUDIA
DIRKZWAGER
+31(0)633003848
DIRKZWAGER@VKD-ADVOCATEN.NL

WWW.VANKEULENDIRKZWAGER.NL
NIEUWE UILENBURGERSTRAAT 14, 1011 LP, AMSTERDAM

reacties en sprak ik mensen in verschillende instellingen, dit doe ik inmiddels al 13 jaar. Hierin viel het mij op dat niet iedereen dezelfde houding had als Loesje. Het zien van kinderen van gedetineerden en de enorme uitdagingen waar ze mee te maken krijgen zoals schaamte, stigmatisering, trauma, vergrote kans op delinquent gedrag of kansnongelijkheid betekent natuurlijk ook niet dat je meteen begrijpt wat er kan spelen. Dit wordt versterkt omdat met compassie praten over gedetineerden en hun achterblijvers nog altijd een uitzondering is.

Onwetendheid

Ik hoor soms verschrikkelijke verhalen over politie-incidenten waarbij kinderen aanwezig zijn. Of over een nare ervaring met Jeugdzorg, dikwijls door onvoldoende expertise over dit onderwerp. Deze onwetendheid zorgt er denk ik ook voor dat er wantrouwen kan ontstaan naar deze zorginstellingen. Na de havo heb ik een MBO-niveau 4 opleiding Kunst, Theater en Media gevolgd, met als hoofdvak piano. Tenslotte ging ik naar het conservatorium en studeerde daar af als pianist met een minor educatie en muziektherapie.

Omdat ik niet langer langs de lijn wilde staan, besloot ik om met mijn verworven muzikale en therapeutische kennis aandacht te vragen voor kinderen die ongevraagd de dupe kunnen worden van ons systeem, waaronder dus ook het systeem van de gevangenis. Zo ben ik na mijn studie op het conservatorium muzikale lezingen gaan geven voor medewerkers in de gevangenis. Ik kwam onder andere in de P.I. Vught en in de P.I. Nieuwegein om daar te spreken over hoe je een kind-sensitieve omgeving kunt creëren. Als bewaarders aandacht geven aan het bestaan van de kinderen van gedetineerden, kunnen die gedetineerden hun gevoelens daarover ook een plek geven en die misschien zelfs leren te durven uiten. Daarvoor gebruikte ik in feite ook de ervaringen van de tiener Terry op bezoek bij z'n papa in de bajes.

Daarmee probeer ik suggesties aan te dragen waarmee de instellingswerkers verder kunnen. Denk bijvoorbeeld aan het zien van een cel van jouw ouder. Dit kan veel (soms traumatische) indrukken wegemen van kinderen die vaak nog een vertekend beeld hebben van de plek waar papa of mama verblijft. Deze aanbeveling is door de P.I. in Vught opgepakt en zo zijn er nog meer aanbevelingen, oplossingen

en levenservaringen die ik graag deel met de instellingen. Helaas moet ik echter ook nogal eens concluderen dat instellingen hier te weinig gebruik van maken. Loesje was een goed persoon die vrij van oordeel durfde te kijken en ik neem de herinnering aan haar dan ook mee in mijn missie om mensen aan de rand van de samenleving te helpen herstellen.

Inzicht in ouderschap

Intussen ben ik heel wat gedetineerden tegengekomen bij onder andere de training 'Puinruimen met DJI.' Een training waarbij de focus ligt bij ervaringsverhalen die uit het leven zijn gegrepen van een slachtoffer van een misdrijf of achterblijvende familie. Trainingen bestaan meestal uit verschillende onderdelen (slachtoffers, ex-gedetineerden, herstel en perspectief-

Over gedetineerden wordt zelden met compassie gepraat

bemiddeling enz.). Een onderdeel dat ik ben gaan verzorgen (naar mijn weten als eerste in Nederland met mijn expertise en levenservaring), is het onderdeel vanuit het kind-perspectief. Ouders inzicht geven in ouderschap, de relatie met hun kinderen, levenservaringen en muziek als middel om in te kunnen leven in verhalen waarbij ze nooit stil stonden. Voor de overige onderwerpen verzorgen anderen de training. Tijdens deze training sprak ik vele ouders die kozen voor het herstellen van hun ouderschap. Gedetineerden die na jaren weer contact kregen met hun kinderen na de bijeenkomst. Mensen die kozen voor eerlijkheid en zaken bekenden om vanuit die eerlijkheid met een schone lei te kunnen starten als vader of moeder. Dan zag ik mensen die enorme stappen maakten zodat ze weer betekenisvol voor hun kinderen konden zijn vanuit de gevangenis en die kinderen er ook voor hun ouders konden zijn. Hopelijk mag ik nog velen van jullie ontmoeten in dit pad van herstel, zeg ik tegen alle gedetineerden die dit lezen!

Na vijf jaar vervalt een rekening, tenzij...

Incassobureaus vorderen verjaarde schulden

F.J. Stoker

Incassobureaus proberen regelmatig vorderingen te innen die feitelijk verjaard zijn en waar de schuldenaar dus niet op hoeft in te gaan. F.J. Stoker, medewerker van Eurolawyers Juridisch Fiscaal en Notarieel Adviseurs, legt uit hoe zit met de verjaring van schulden.

Incassobureaus worden door schuldeisers vaak ingeschakeld om een rekening te incasseren bij iemand die niet kan of wil betalen. De schuldenaar kan zich tegen de incassering van de geldvordering verzetten als hij het niet eens is met de rekening. Mocht een schuldeiser, meestal een bedrijf, de vordering ondanks het protest van de schuldenaar toch willen incasseren dan is altijd de tussenkomst van de rechter nodig. Alleen op deze manier kan de schuldenaar gedwongen worden tot betaling. Het incassobureau kan deze betaling niet zelf afdwingen. Daarvoor is de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder nodig. Over dit traject in een volgende editie van de Bonjo meer informatie.

Aandacht nu voor een merkwaardig verschijnsel: het incasseren door incassobureaus van verjaarde geldvorderingen. Daarbij is het goed om te weten dat een geldvordering normaal gesproken na een termijn van vijf jaren door zuiver tijdsverloop is vervallen. Anders gezegd: vijf jaar na het ontstaan van de vordering is deze komen te vervallen.

Dat wil niet zeggen dat u een dergelijke vordering na verloop van deze vijf jaren niet meer mag betalen. Dat mag wel, u doet dat dan uit vrije wil. Bij een verjaarde vordering zal een rechter u geen betalingsverplichting opleggen als u zich beroept op de verjaring van de vordering. De vordering is niet meer afdwingbaar. Toch schrijven incassobureaus op grote schaal mensen aan met de sommatie en aanzegging dat zij geldvorderingen moeten voldoen die juridisch verjaard zijn. In de aanmaning van deze incassobureaus staat niet dat het geld niet meer is af te dwingen en dat u in juridische zin niet meer de

verplichting hebt om tot betaling over te gaan. Integendeel, in de aanmaningen dreigt men met gerechtelijke incasso en waarschuwt men u voor de hoge kosten.

Controleer dus altijd of de geldvordering waarop de incasso betrekking heeft niet is verjaard.

Geen verval na vonnis

Wel moet worden opgemerkt dat als van een bepaalde vordering op u eerder al door een rechter is geoordeeld dat u die moet betalen, dat de vordering dan niet na vijf jaar maar pas na twintig jaar verloopt. Heeft een rechter u dus eenmaal tot betaling van een vordering veroordeeld en is er dus sprake van een vonnis met verplichting tot betaling aan een schuldeiser, dan blijft de vordering twintig jaar geldig. U kunt in zo'n geval dus na vijftien jaar geconfronteerd worden met een beslaglegging via een gerechtsdeurwaarder omdat de vordering nog niet is voldaan.

Pas dus op voor oude vorderingen die incassobureaus denken te kunnen innen. Daarbij verzuimen zij te wijzen op het gegeven dat u niet meer verplicht bent deze geldvorderingen te betalen omdat door het verloop van vijf jaren de geldvorderingen teniet zijn gegaan.

Zeker als de schuldeiser jaren heeft stilgezeten om de vordering daadwerkelijk te innen, dan is het goed om eerst de verjaringstermijn te controleren. Er zijn wel enkele uitzonderingen op de verjaringsregel. Die kunnen in sommige gevallen korter of langer zijn. Zo verjaart een schuld bij een energiemaatschappij al na verloop van twee jaar.

Twijfelt u over de verjaring, vraag dan deskundig advies, bijvoorbeeld via gratis contact met het juridisch loket in uw gemeente of regio. Of via Sociaal Verhaal, een stichting die telefonisch gratis juridische hulp biedt: 085-301 00 72.

F.J. Stoker is juridisch medewerker bij Eurolawyers, Amsterdam en redacteur van deze krant.

LAAT JE ADVOCAAAT JE ZITTEN?

Heb je het gevoel dat je advocaat niet alles voor je uit de kast haalt? Heb je geen vertrouwen in je proces? Neem dan contact op met Van Asselt & Broere Strafrechtadvocaten. We staan je bij met maximale inspanning.

ABSTRAFRECHT.NL

STRAFZAKEN
OVERPLAATSINGEN
PRO DEO

Telefoon
+31 (0)165 743 743

mr. H. van Asselt
asselt@abstrafrecht.nl
lid NVSA

mr. M. Broere
broere@abstrafrecht.nl
06 57 99 60 46

VAN ASSELT
& BROERE
STRAFRECHTADVOCATEN

Ex-medewerker Alma Tieks van CTP Veldzicht:

“Beleid en nazorg van collega’s in de klinieken moeten echt beter”

Sinds het drama in november vorig jaar in CTP Veldzicht, waarbij een patiënt die met een zorgmachtiging in de kliniek verbleef (dus geen tbs'er) een medewerkster van de kliniek doodstak, twee anderen verwondde en tenslotte zichzelf van het leven beroofde, staat het personeel in Veldzicht, maar ook in klinieken elders in het land onder grotere spanning dan normaal. Bonjo-redacteur Bregje Veltman zocht een ex-medewerker van Veldzicht op, die jaren geleden zelf in de problemen kwam door een onverhoedse aanval van een patiënt en nog altijd lijdt onder de gevolgen. Haar verhaal laat zien hoe schrijnend de impact van incidenten op het werk voor zorgpersoneel kan zijn.

Bregje Veltman

Op een dinsdagavond bezoek ik Alma Tieks in haar woning. Alma heeft jarenlang bij het Centrum voor Transculturele Psychiatrie (CTP) Veldzicht in Balkbrug gewerkt. Daar heeft zij een aantal heftige gebeurtenissen meegemaakt. Onverhoopt heeft dit uiteindelijk tot PTSS geleid. In alle openheid doet Alma haar verhaal.

In 1999 solliciteerde Alma als 28-jarige op een vacature voor de functie van Sociotherapeutisch Medewerker bij CTP Veldzicht. Het vakgebied was nieuw voor haar, maar vanwege haar werkervaring in de verpleging een interessante nieuwe uitdaging. “Ik hou van mensen en ik hou van omgaan met mensen uit alle windstreken, maar ik was wel heel nieuwsgierig: wat voor mensen zijn daar dan?” Er volgde een sollicitatiegesprek waarin de toehoorders van Alma haar onder andere testten met hypothetische vragen, zoals wat zij zou doen als ze verliefd werd op een tbs'er. “Ik zei: ik kan het geijkte antwoord nu gaan geven, dat ik 't zou vertellen, maar A weet ik niet hoe dat is en B kan ik natuurlijk ook verliefd worden op iemand bij de slager of de bakker. Maar, zei ik, ik hoop dat ik dan de veiligheid vind binnen het team waarin ik werk dat ik dit open zou kunnen bespreken.”

In principe gezonde kerels

Kort daarop werd ze aangenomen voor de functie. “Ik ben nooit verliefd geworden op een tbs-gestelde, maar wel andersom. In Veldzicht verbleven in principe gezonde kerels, op hun seksuele delicten na, en waar mannen en vrouwen werken ontstaan relaties.” Een voormalig collega werd ontslagen vanwege een relatie met een tbs'er. Toen Alma bij CTP Veldzicht begon werden er duidelijke regels afgesproken. Zo

mocht je niet vertellen waar je vandaan kwam en hoe je thuissituatie eruit zag. Dit vond zij een behoorlijke uitdaging, omdat gesprekken daar normaal gesproken vaak juist wel over gaan. Ook mocht er geen fysiek contact zijn tussen werknemers en patiënten, terwijl een schouderklopje soms zo waardevol kan zijn. “Je krijgt mensen alleen verder als je ze datgene kan geven wat ze altijd gemist hebben.” Daarbij geeft Alma aan dat je bij iedere patiënt moet kijken wat diegene nodig heeft binnen de beroepsethiek. “Het enige dat patiënten kennen is liegen, bedriegen en geweld. Liefde kennen ze niet.”

Alma werd ingewerkt op een afdeling waar drugsdelinquenten verbleven. “Er kwam een cliënt aanlopen en ik stelde me aan hem voor. Oh, zei hij, maar ik ken jou!” Hij vroeg of ze in Groningen had gewoond en gaf aan haar wel eens in de bus te hebben gezien. “Hij zei: volgens mij werkte jij in de verpleging.” Hij herkende Alma aan haar oogopslag. Dit overviel haar nogal. Achteraf bleek deze man een psychopaat te zijn. “Psychopaten onthouden alles.”

Seksuele delinquenten

Op een gegeven moment ging Alma werken op een afdeling van seksuele delinquenten. “In dit team werkten veel oudere doorgewinterde collega's met jarenlange ervaring binnen justitie en het harde regime.” Zij leerden de jongere medewerkers hoe het werk volgens hen aangepakt moest worden. Hierbij was geen ruimte voor empathie. “Ik kwam uit de verpleging: helpen, zorg, observeren, altijd 'connecten' met mensen.” Ze vond het contrast nogal uitdagend: “Ik had echt zoiets van: hoe ga ik dan mijn weg hier vinden?” Alma geeft aan dat zij zichzelf tot de dag van vandaag recht in de spiegel aan kan kijken: “Want ik ben altijd dicht bij mezelf gebleven. Ook gaf ik ze dat

CTP Veldzicht

CTP Veldzicht is een centrum voor transculturele psychiatrie in het Overijsselse Balkbrug, in de gemeente Hardenberg. Veldzicht komt voort uit de Strafkolonie Ommerschans, waarin bedelaars en landlopers werden geplaatst uit het hele land, maar ook lieden die zich schuldig hadden gemaakt aan diefstal, drankmisbruik, ontucht of brutaliteit. Tegenwoordig behandelt Veldzicht mensen met complexe psychiatrische problemen door middel van een ‘transculturele aanpak’: mensen met een niet-westerse achtergrond, dus uit andere culturen. Maatwerk dus.

Wat is PTSS?

Als je iets engs of schokkends (een traumatische gebeurtenis) meemaakt en dat niet goed hebt kunnen verwerken, dan kun je PTSS (post-traumatische stressstoornis) ontwikkelen. Het voelt dan alsof de nare gebeurtenis je achtervolgt met nachtmerries en levensechte herinneringen (flashbacks). Je kunt je hierdoor zo slecht voelen dat het moeilijk is om de dagelijkse dingen te doen. PTSS is vaak goed te behandelen, maar daar kan wel veel tijd mee gemoeid zijn.

schouderklopje, zo van: je mag er zijn.” Ze is altijd geïnteresseerd geweest in de mens achter de tbs'er en in hoe het veroordeelde gedrag ontstaan is: “Hoe ben je geworden zoals je bent geworden? Ik heb altijd gezegd:

jongens, jullie zitten hier niet voor zweetvoeten en het gedrag waarvoor je zit is afkeurenswaardig, maar het komt ergens vandaan. Geen baby wordt geboren als tbs'er.”

Na een tijdje kreeg Alma een neventaak bij de zogeheten Dadergroep waarin het gehele delict van cliënten van A tot Z verteld moest worden. “Wij zagen de proces-verbalen, dus ook de foto's van de slachtoffers.” Dit had impact: “Ik heb niet voor niets PTSS.” Dit maakte de puzzel compleet, op deze manier kregen de begeleiders een zo volledig mogelijk beeld van de patiënten. Hierdoor kwamen de triggers in beeld en werd duidelijk welke behandeling gepast was. “Ik vond het mega interessant om de patiënten heel breekbaar te zien, of heel boos, of juist in verzet.”

Rechtszaken

Alma heeft bij CTP Veldzicht gewerkt van 1999 tot 2013, het jaar waarin haar incident plaatsvond. Maar vanwege de lange rechtszaken is ze pas sinds kort formeel uitgeschreven. “Ik heb vier rechtszaken doorlopen. Ik ben gestart met de geschillencommissie. Daarna regelde justitie twee keer mediation, zonder mandaat bleek achteraf. Afsluitend de Centrale Raad van Beroep.” Haar laatste rechtszaak is twee maanden geleden afgerond, maar dit is niet in haar voordeel uitgevallen. Alma wilde erkenning voor haar PTSS en voor de incidenten binnen CTP Veldzicht. “Ik had zes collega's die voor mij getuigden.” CTP Veldzicht ontkent niet dat er incidenten zijn gebeurd binnen de kliniek, maar ze hebben geen rapportages meer van de incidenten. Daardoor was er voor de rechter geen onomstotelijk bewijs voor de incidenten die Alma heeft meegemaakt binnen justitie. Het waren dikwijls heftige incidenten: “Verhangings, mensen die zichzelf in brand staken, incidenten van patiënten naar elkaar waar ik bij ben geweest.”

De rechtbank achtte de getuigenissen van collega's ontoereikend om dit te bewijzen. “Het is net twee maanden geleden dat ik mijn laatste rechtszaak heb gehad.” Alma heeft gesproken in de Tweede Kamer in het Rondetafelgesprek. “Daar is mijn motie aangenomen, dat ze meer moeten doen aan het beleid van zorg en nazorg van collega's.”

Bregje Veltman
(Tekening: Minke Veltman)

Collega vermoord

Dit voelt dubbel: “Dat is een overwinning voor mijn collega's, maar niet voor mij. En daarbij is mijn collega vermoord in november.” Ellen, een voormalig collega van Alma, werd op 5 november afgelopen jaar vermoord door een patiënt van CTP Veldzicht. Ellen is binnengekomen als pupil en ingewerkt door Alma. “Zij heeft mij naar huis gebracht na mijn incident toen ik overgoten werd met heet vet.” Dit was niet het eerste incident dat Alma meemaakte: “Je werkt binnen een tbs-kliniek, dus je weet dat daar dingen gebeuren. Maar het mag niet zo zijn dat wij daar als medewerkers niet over gehoord worden.”

.....
**Een
schouderklopje
kan zo
waardevol zijn**
.....

De risico's van het dreigende gedrag van de patiënt die Alma overgoot met heet vet, zijn door Alma en collega's maandenlang aangekaart bij het management van CTP Veldzicht. “Wij vrouwen waren in het vizier bij deze patiënt, zij was heel erg op vrouwen gericht omdat wij goed konden opschieten met de patiënten op de afdeling.” Het was een psychotische vrouw die niet kon dealen met vrouwelijke medewerkers omdat zij jaloers was op de band met de mannen. Deze patiënt heeft meermaals bedreigd jegens medewerkers: “Ik ga jullie wat aandoen, wacht maar.”

Nadat Alma en collega's dit meermaals aangekaart hadden, werd vanuit het management

aangegeven dat de mannelijke collega's deze patiënt voortaan zouden helpen. Dit tot onvrede van Alma: "Ze kreeg dan gewoon haar zin, want ze wilde alleen maar mannelijk contact."

Risico's onbespreekbaar

De bagatelliserende opmerkingen van hoger af frustrerden Alma in haar pogingen om risico's bespreekbaar te maken. Officieel hoorden begeleiders binnen CTP Veldzicht met drie personeelsleden op groep van 10-12 patiënten te werken. In de periode met problemen met de vrouwelijke patiënt was sprake van een personeelstekort. "Dit hield in dat ik alleen was met een mannelijke collega, en die moest alles doen voor die vrouw, deuren openhouden enzo." Terwijl Alma aan het afwassen was met een mannelijke patiënt, kwam de jaloezie van de vrouwelijke patiënt om de hoek kijken. Zij had net vlees gebakken en gooide het hete vet uit de pan daarvan over de arm van Alma heen. "Toen zei ze: je verdiende loon." Van de kliniek mocht Alma hier geen aangifte van doen, men wilde het onderhands afhandelen. Vanuit CTP Veldzicht werd wel een geldelijke vergoeding aangeboden. Door akkoord te gaan met deze schikking heeft Alma in wezen afstand gedaan van de erkenning van PTSS. Toch blijft de gang van zaken haar opbreken.

Natuurlijk waren er protocollen binnen CTP Veldzicht, zo ook met betrekking tot keukengerei. "In de keuken hadden wij een besteklade die op gezette tijden geteld moest worden. Als het niet klopte, moesten we gaan zoeken." In het kader van re-integratie wordt het gestimuleerd dat patiënten zelf koken. Op het kantoor hing een bord met omliggende messen die uitgeleend konden worden als patiënten zelf wilden gaan koken. Alma vond dit destijds al risicovol. De dader heeft een van de messen van dit bord afgehaald. "Ik was hierdoor enorm *getriggerd*. Hoe is het mogelijk dat, terwijl wij dit risico al zo vaak hadden aangegeven, mijn Ellen het leven heeft moeten laten door zo'n gebeurtenis?"

Verliefde cliënt

Het feit dat Alma dit na zo veel jaren PTSS te horen kreeg heeft bij haar nieuwe stress veroorzaakt. Incidenten binnen CTP Veldzicht waren trouwens niet enkel fysiek. Kleding werd al gauw als aanstootgevend ervaren door patiënten. "Ik heb heel lang in grote truien van mijn man gelopen om opmerkingen vanuit patiënten te voorkomen." Dit deed zij tot haar leidinggevende hierover begon. "Hij zei: Alma, al doe je een vuilniszak aan, ze blijven dat toch doen bij je. Doe gewoon normaal een trui of blouse aan, als zij daar niet mee

Centrum voor transculturele psychiatrie in Balkbrug (Ov.)

Alma Tiekis in de tijd dat zij werkzaam was in Veldzicht

Alma met haar therapie-hond Liesje

kunnen omgaan dan kun je ze daar op aanspreken."

Alma had eens een patiënt die aangaf verliefd op haar te zijn en seksuele handelingen met haar te willen verrichten. "Ik weet waar je woont en ik ga je thuis opzoeken als ik verlof heb, dat soort dingen zei hij." Hoewel patiënten aan grootspraak kunnen doen, weet je als medewerker nooit zeker of zij daadwerkelijk kennis hebben van bijvoorbeeld een woonadres. Als Alma dit aangaf werd hier wederom bagatelliserend op gereageerd: "Dan werd er weer gezegd: het is die en die patiënt maar." Meldingen werden volgens Alma niet bepaald serieus genomen.

Alma stelt dat ze goed in haar werk was. "Ik stond echt náást de patiënten." Ondanks de incidenten gedurende haar dienstverband, zou Alma graag terugkeren bij CTP Veldzicht. "Ik heb heel veel meegemaakt, maar ik heb ook heel veel geleerd en ik mis het elke dag." Dit emotioneert haar zichtbaar.

Wegbezuinigd

Na het incident met heet vet is Alma gaan re-integreren. Tijdens dat traject heeft zij een aanrijding gehad. "Ik kwam daarna weer terug in Veldzicht maar ik merkte dat ik minder goed tegen prikkels kon. Patiënten gingen toen rekening met mij houden." Omdat dit niet de bedoeling was ging zij tijdelijk werken op een dependance van de kliniek. Op deze nabijgelegen boerderij werkten medewerkers samen met patiënten met vrijheden aan hun doelen. "Ik vond dit fantastisch. Ik ging met ze naar het dorp, werken in de boerderijwinkel om te kijken hoe ze omgingen met klanten en werken met dieren." Alma werd echter onverwacht en onverhoopt wegbezuinigd. Vanaf dat moment ging het bergafwaarts met haar mentale gesteldheid. "Vanwege het ontbreken van zorg en nazorg vanuit mijn werkgever zakte ik, naarmate de tijd verstreek, steeds verder weg. Ik leefde van rechtszaak naar rechtszaak en beloftes

van mijn werkgever en justitie werden niet waargemaakt." De situatie werd steeds uitzichtlozer voor Alma: "Ik kreeg suïcidale neigingen en ik heb vaak bij het spoor gestaan."

Uiteindelijk kreeg zij na jarenlang wachten traumatherapie, waardoor zij leerde met haar PTSS om te gaan. "Dan kon ik de suïcidale gedachten relativiseren, maar dat lukte niet altijd. Dat blijft erg lastig in een uitzichtloze situatie, zoals het wachten op een uitspraak." In die tijd verloor Alma ook nog eens haar beide ouders. Toen ze net drie maanden geleden bevallen was van haar dochter overleed haar vader, een jaar later haar moeder. Ze schaamt zich voor het feit dat ze door de incidenten in CTP Veldzicht niet aan rouwen toegekomen is. "De dood van mijn ouders heeft minder gedaan dan de PTSS, daar schaam ik mij voor tegenover mijn ouders. Ik ben nooit echt aan rouwen toegekomen omdat dit er tussen kwam."

Trouwe hulphond

Aanvankelijk dacht Alma altijd dat PTSS iets voor veteranen was. "Ik dacht: dat is iets voor mensen die in oorlogen gevochten hebben." Bovendien was zij van huis uit gewend om niet bij de pakken neer te gaan zitten. "Niet zeuren, gewoon doorgaan. Ik wist ook niet beter omdat ik mijn hulpbehoevende ouders altijd verzorgd heb." Alma's huisarts attendeerde haar op de mogelijkheid van PTSS, maar zij kon zich hier aanvankelijk niets bij voorstellen. "Ik dissocieerde gewoon, soms zat ik in de auto en dan wist ik niet meer waar ik naartoe ging." Dit overkomt haar nu nog incidenteel. "Nu heb ik Liesje." Liesje is sinds 2,5 jaar de trouwe hulphond van Alma. "Ik ben echt heel blij met haar." Liesje ziet het direct als haar baasje zich niet goed voelt en komt dan direct naar haar toe. "Ze begrijpt het gewoon. Ze komt naar me toe om mij te checken." Door Liesje weet Alma waar ze is en wat ze doet. Alma is door de huisarts doorverwezen naar het psychodiagnostisch centrum waar uiteindelijk PTSS gediagnosticeerd werd. Ze vindt het lastig dat PTSS niet zichtbaar is. "Mensen zeggen heel vaak: je kunt het bij jou niet zien aan de buitenkant. Dat doet soms wel heel erg pijn." Alleen mensen die echt dichtbij haar staan kunnen aan haar ogen zien hoe het daadwerkelijk met haar gaat en of ze al dan niet straalt.

Alma wil erkenning

Alma wil simpelweg erkenning voor het feit dat zij PTSS heeft opgelopen als rechtstreeks gevolg van haar werk binnen CTP Veldzicht. "Ik ben 80-100 afgekeurd, dus ik mag helemaal niets, maar ik wil heel graag." Recent wilde een divisiedirecteur van

justitie met haar praten: "Hij wilde weten: wie is Alma Tiekis, wat houdt haar bezig, wat is er gebeurd en hoe kunnen we hier in de toekomst iets mee?" Ze maakten een lunchafspraak. "Ik was heel kwetsbaar, ook heel emotioneel, maar ik heb toch mijn hele verhaal aan hem verteld. Hij zei: dit is niet normaal, hier moeten we iets mee." Het plannen van een vervolgspraak ging moeizaam, Alma moest er zelf achteraan bellen en uiteindelijk ging het via Zoom. "Toen wist ik het al, hij is teruggefloten van hoger af. Hij had mij een mail gestuurd

.....
***'Ik ga jullie
 wat aandoen,
 wacht maar'***

waarin hij zich beriep op het bericht dat ik had gekregen van de rechtbank." Hij heeft haar valse hoop gegeven. "Ik dacht echt: hij kan dit, want hij is divisiedirecteur."

Ook de diverse publiciteitsacties van Alma werpen voorsnog geen vruchten af. "Het enige dat nu nog rest is om buiten bij de Tweede Kamer gaan zitten." Wellicht is een dergelijke demonstratie haar laatste redmiddel. Alma wil blijven strijden voor erkenning, maar wordt moe van de herhaaldelijke teleurstellingen.

Ook vindt zij de impact op haar gezin te groot. "Voor de kinderen vind ik het ook best wel lastig. Ik heb mij heel lang geen goede moeder gevoeld." Ten tijde van de incidenten waren haar kinderen acht en elf. "Het is nu alweer tien jaar verder en dat vind ik wel heel bizar."

Ze heeft altijd gedacht en gehoopt het systeem te kunnen veranderen, maar is bang dat zij genoeg moet nemen met de huidige situatie. Elke teleurstelling heeft enorme impact op Alma en daarmee op haar gezin. Ze zit wel beter in haar vel dan voorheen en heeft geleerd en geaccepteerd dat dingen zijn hoe ze zijn: "Ik ben niet de PTSS, ik heb PTSS." Haar grootste missie is om nog iets te kunnen betekenen voor andere mensen zonder zichzelf daarbij te verliezen. "Ik heb geleerd en geaccepteerd dat dit nu is wat het is en dat wat er nog wel zal komen, mooi meegenomen is."

Bregje Veltman is forensisch criminoloog en redacteur van deze krant

Observaties van een ex-gevangenisdirecteur

Rechtspositie gedetineerden: 'Alleen nog op papier'

Frans Douw

De Bonjo is het laatste kritische geluid dat van buiten de gevangenis in mag. Het voornemen om de subsidie te stoppen lijkt vooralsnog niet te worden doorgezet, maar past in een hard en repressief beleid dat rond 2010 werd ingezet. Het terugdraaien van 't besluit om de subsidie af te bouwen is goed nieuws voor Bonjo, maar helaas zal de minister nog steeds moeten bezuinigen. En dat zal, zoals altijd, ten koste gaan van de mogelijkheden en de menselijke waardigheid van gedetineerden en hun familie.

Inmiddels bestaat de rechtspositie van gedetineerden nog slechts op papier, evenals elke garantie dat de veiligheid, medische zorg en de menselijke waardigheid van je kind, ouder of andere naaste in detentie is gegarandeerd. Er is een regiem van straffen en belonen dat leidt tot willekeur. Bovendien leidt de angst voor voortgezet crimineel handelen tot ondoordachte maatregelen ten koste van het leefklimaat. De ongekende beperkingen in en sinds de Covid-periode, de bezuinigingen en het personeelsgebrek hebben dit destructieve effect verder versterkt. Omdat weinigen weten wat binnen gebeurt, kan men daar ook niet op reageren. Personeel, gedeti-

aangepakt.

Een leger van voorlichters is overall actief om te verkopen dat in de gevangenis prachtige rehabilitatieprojecten zijn, maar in de praktijk gaat dat slechts op voor 5-10 procent van de gedetineerden en het geld voor (lands-)advocaten lijkt onbeperkt.

We hebben vandaag de dag te maken met een gevangeniswezen waar drie kleine kinderen wekelijks vier uur moeten reizen om naar de gevangenis te komen om hun vader in een soort cel te bellen. Tien minuten voor drie kinderen. Argument is dat er bij vanuit thuis bellen misschien boodschappen via de kinderen worden doorgegeven.

Ik weet vanuit mijn penitentiaire ervaring dat dit vooral een middel is om verdachten onder druk te zetten en voor de bühne te laten zien dat men 'tough on crime' is.

Wat ik zoal hoor...

Onderstaande observaties zijn een kleine greep uit wat ik dagelijks hoor van personeel, gedetineerden en hun families.

» "Ik was ernstig ziek en heb weken op mijn bed gelegen met niet meer dan af en toe een paracetamol. Het behandelplan van mijn specialisten mocht niet worden uitgevoerd: kostte te veel geld en personeel om

naar de specialist te gaan. Dat doe je maar na je detentie!"

- » "Een ziekenauto werd te duur gevonden. Toen ik eindelijk naar het ziekenhuis mocht bleek dat het kantje boord was en dat ik blijvende schade heb opgelopen".
- » "Ze kunnen je van alles afpakken, werk, onderwijs, bezoeking, re-integratie-trajecten, plaatsing op een BBA: alles is

Frans Douw (r) en Edwin Kleiss, met wie hij de afgelopen jaren podcasts maakte voor hun project de Prisonshow (zie pag. 17).

een gunst en geen recht.

- » "Beklag en beroep kan maanden duren en als je 'wint' dan krijg je een schadevergoeding van een tientje en verandert er verder niets."
- » "Als de directeur je je baantje moet teruggeven dan heft hij het baantje op of word je overgeplaatst."
- » "Het afdelingshoofd beloofde me dat de belregeling met mijn dochter zou worden voortgezet. Zijn opvolger draaide het terug omdat hij de teugels strakker wilde aanhalen."
- » "Als de inrichting een fout maakt of niet op tijd reageert op een verzoek, bijvoorbeeld om bij een bevalling of uitvaart te zijn of verlof dan kun je daar tegen in bezwaar gaan. Heeft geen zin, want je hoort terug dat het geen 'recht' is. Of je

krijgt vijf euro schadevergoeding."

- » "Het komt regelmatig voor dat medege-detineerden je niet toestaan om gebruik te maken van de telefooncel."
- » "Als je bij het personeel klaagt over geluidsoverlast, intimidatie of bedreiging dan gebeurt er niks en wordt je mikpunt van de anderen, want "waar twee vechten hebben er twee schuld".
- » "Medege-detineerden weten soms van het personeel waarom iemand die ze vervelend vinden vastzit. Dan krijg je klappen."
- » "Als je niet met tweeën op cel kunt of wilt dan moet je toch, anders ga je naar de ISO. Wat er op een DUO-cel gebeurt weet

niemand. Een gedetineerde die wordt misbruikt of ingezet voor drugshandel waakt ervoor om met het personeel te praten om geen mikpunt te worden van anderen.

'Modelgedetineerden'

Degenen die contrabande binnensmokkelen hebben vaak geen keus en worden onder druk gezet door mensen die zelf geen drugs bij zich dragen of gebruiken en onzichtbaar blijven en nooit gestraft worden. Die laatsten zijn vaak ook de modelgedetineerden die het personeel helpen om de sfeer op de afdeling goed te houden. Als ze je vervelend vinden word je 'op rood gezet', "voor je eigen veiligheid", omdat je je niet aanpast of omdat je ergens een regel hebt overtreden. Soms door overplaatsing, ver van je familie of naar een strengere afdeling. Via de vader worden ook

Reactie op beklag duurt maanden

partner en kinderen gestraft."

- » "Er kunnen geen boeken worden ingevoerd, de radio die ik al vijftien jaar op cel heb, moest ik uitvoeren en een radio van de inrichting huren."
- » "Mijn kinderen kunnen geen e-mails meer naar me sturen, e-Mates is opgeheven. Niet omdat er misbruik van was gemaakt of omdat het onveilig is, maar omdat faciliteiten voor kinderen van gedetineerden niet belangrijk zijn."
- » "De gedetineerden met goede sociale vaardigheden en controle over hun gevoelens worden beloofd door het personeel met baantjes en gunsten. Wie problemen heeft of gewoon minder sociale vaardigheden, wordt tot drugshandel gedwongen, gokken en intimidatie en lopen dan tegen disciplinaire straffen aan."
- » "Als lid van de commissie van toezicht is het soms heel pijnlijk dat ik niks kan doen als de directeur met argumenten als 'personeelsgebrek', 'veiligheid', 'Den Haag' of 'organisatorisch' komt. Want daar gaan wij niet over."

Allemaal knelpunten uit de praktijk, die laten zien wat er werkelijk aan de hand is in de justitiële inrichtingen. Een belangrijke taak voor Bonjo om zulke klachten en misstanden steeds weer te signaleren. In de hoop dat de degenen die hier iets aan kunnen veranderen liever vroeg dan laat hun verantwoordelijkheid nemen. Een taak die in deze harde tijden belangrijker dan ooit is.

Frans Douw begon op zijn twintigste als groepsleider in een jeugdrichting, werkte tien jaar in het Pieter Baan Centrum als groepsleider en afdelingshoofd en was 27 jaar gevangenisdirecteur. Hij schreef hierover het boek 'Het Zijn Mensen'.

Alles is een gunst, geen recht

neerden en hun families wordt het recht op vrijheid van meningsuiting onthouden (dat echt bestaat, behoudens enkele te verdedigen beperkingen). Wie zich in het openbaar kritisch uitlaat wordt (vaak indirect)

Hilkens
Advocaten

Wil je naar huis?

Mr. Rick Engwegen

- strafrecht
- jeugd(straf)recht
- personen- en familierecht

T 0475 485 080 • M 06 10 71 93 62 hilkens.nl

BEL BONJO
GRATIS!
0800
3334446

ADVOCaat DETENTIERECHT
MET LANDELIJKE PRAKTIJK

- Rapport
- Ordemaatregel
- Promoveren/degraderen
- Bezoek zonder Toezicht
- Urinecontrole
- Plaatsing in afzondering
- Fasering
- Verlof
- Overplaatsing
- Commissie van Toezicht
- RSJ

Bel bij vragen vrijblijvend op telefoonnummer **043 799 9062**

mr. R.I. Kool, advocaat

De impact van een gruwelijke daad, ook jaren later

Na de moord op Pascal Keijzer, mijn zoon

Jack Keijzer

Op Koninginnedag 2007 kwam een einde aan het leven van Pascal Keijzer. Net drie maanden 16. Hij kreeg een snoeischaar in zijn hals en de daders lieten hem achter. Ze reden weg in een Chevrolet Barini. Niet veel later, toen de hoofddader Emiel T. in de gaten had dat zijn mobiele telefoon nog in de buurt van Pascal lag, reed hij nog drie keer met de auto over hem heen. Dit overrijden bleek uiteindelijk de doodsoorzaak. De schrijver van dit artikel, Pascals vader, heeft later twee keer met Emiel gesproken. Eén keer in de gevangenis om vooral de 'waarom?'-vraag beantwoord te krijgen. Het antwoord op deze vraag kwam helaas niet. Een mededader betoonde wel spijt.

De tweede keer dat ik de dader sprak, was in het gemeentehuis in Stede Broeck. Emiel was toen voorwaardelijk in vrijheid gesteld. Het voornaamste doel van dit gesprek was hem als vader van Pascal te vragen, hem zelfs te smeken om te verhuizen. Liefst buiten een straal van zo'n 25 km gerekend vanaf ons huis. Inmiddels was onze andere zoon ook overleden. Hij bevrijdde zich van zijn leven. Miste zijn broer te veel. Maar moordenaar Emiel bleek niet van plan te verhuizen. Wij vinden dit verschrikkelijk. Het houdt ons bezig en het kost onnodige energie.

Geen genade

Mededader M. van B. belde mij begin maart dit jaar op. Totaal onverwacht. Bijna zestien jaar na dato. Bekomen van de schrik beantwoordde ik zijn verzoek voor een gesprek. M. had last van zijn geweten. Na overleg met mijn vrouw heb ik geantwoord dat dat oké was, maar wel iemand wilde meenemen. Het zekere voor het onzekere... Dat was geen probleem.

8 maart jongstleden was het zover. In het midden van het

land, in de woonruimte van M. vond de ontmoeting geplaast. We gaven elkaar een hand en waren twee uur lang in gesprek.

M. gaf aan het verschrikkelijk te vinden dat ook hij in de media als moordenaar wordt genoemd. Ik gaf aan dat op basis van het strafdossier, wat ik grondig gelezen heb, hij niet direct ver-

Moordenaar Emiel bleek niet van plan te verhuizen

antwoordelijk is voor de dood van Pascal. Hij heeft niet gestoken, de snoeischaar niet aange-reikt en de auto niet bestuurd. Maar wat ik hem wel zeer kwalijk neem, is dat hij erbij stond en niets maar dan ook niets deed om dit allemaal te voorkomen.

M. liet merken dat hij zich dat dat zeer bewust is. Dat hij daar last van heeft en dat het hem ten diepste spijt. Hij wist zich nog goed te herinneren dat Pascal in zijn worsteling met Emiel om genade vroeg terwijl Emiel tegen

Jack Keijzer bij een foto van zijn kinderen, beide niet meer in leven.

Pascal Keijzer op 15-jarige leeftijd.

hem schreeuwde. De genade kreeg hij niet. Dat was wel het moment dat M. uit de auto stapte om te kijken wat er gebeurde. Het leed was al geschied; Pascal lag bloedend op de grond en de twee reden weg.

Verwoestend effect

Het effect van de moord op Pascal was enorm. Niet alleen het leven van Pascal was verwoest. Het leven van diens ouders en broertje nadien was ook bijna ondraaglijk. Uiteindelijk leidde het tot de dood van Remy, Pascals jongere broer, op 22-jarige leeftijd.

Ik herinner me nog de vraag van M. na afloop van de eerste rechtszaak: 'Kunt u mijn vergiffenis schenken?'. Ik antwoordde: 'Je moet opsodemieteren'. Toch is de vraag om vergiffenis wel blijven hangen, ook vanuit de wetenschap dat het schenken van vergiffenis voor jezelf ook rust geeft.

Ik wilde het wel maar ik kon het niet. Op enig moment wist ik wel zeker dat het écht onmogelijk voor me zou zijn om Emiel vergiffenis te schenken. Die had me dan ook recht in m'n gezicht gezegd dat hij géén spijt had van zijn daad kon hebben omdat hij

niet meer wist dat hij gestoken had en Pascal had overreden. Dit ondanks dat het forensisch bewezen is dat hij en niemand anders het is geweest die Pascal van het leven heeft beroofd.

Toch vergiffenis?

M. verdween heel zachtjes uit m'n geheugen, maar na het telefoontje kwam er weer veel los. Ook de vraag of ik eventueel vergiffenis moest schenken, kwam weer op borrelen. Ik besloot, dat het antwoord op die vraag zou heel erg zou afhangen van de gekozen

Andere zoon ook overleden, - miste z'n broer teveel

woorden van M. en vooral of die ook oprecht konden overtuigen. Woorden doen er toe, maar als het niet goed overkomt kunnen de woorden alle kracht verliezen. Na ruim anderhalf uur praten

trok ik mijn conclusie: M. had oprecht spijt. De wijze waarop hij mij toesprak was intens, emotioneel, eerlijk en overtuigend. Dit gegeven was voor mij zeer belangrijk. Maar ook het feit dat hij de streek heeft verlaten, terwijl hij een geboren West-Fries is, maakte dat ik M. - zoals ik het nu wil benoemen - 'een lichte vorm van vergiffenis' heb geschonken: "Wij zullen nimmer bij mij thuis een bakje koffie gaan drinken of iets dergelijks, maar los daarvan schenk ik jou de vergiffenis waar jij in 2008 al bij de eerste rechtszaak om vroeg."

Het raakte M. diep. Huilend stond hij op van de bank en maakte een emotioneel gebaar richting mij door te gaan knielen en zo zijn dankbaarheid te uiten. M. kan nu ook door met zijn leven. Maar net als mijn vrouw en ik zal ook hij moeten leven met het feit dat het allemaal wél gebeurd is en dat dát niet meer teruggedraaid kan worden.

Jack Keijzer heeft eerder o.a. in Arnhem en Nieuwegein verteld over zijn ervaringen. Hij wil dat ook in andere bajesen doen. Contact opnemen kan via Bonjo.

'Scherp en Doordringend'

Mr. MARTIN IWEMA

Strafrecht en Detentierecht
ook pro deo - overal in het land

tel: 06 4640 5371
mail: iwema@fiadvocaten.nl

FeinerIwema Advocaten
Westersingel 50 B
3014 GV Rotterdam

Zit uw ISD-maatregel muurvast?

Vraag nu snel een rechtbanktoetsing aan door mr drs F.G.J. Staals, strafrecht advocaat & gedragswetenschapper te Amsterdam

Mobiel nummer: 06.10913855

‘Contact belemmeren is ontmenselijking’

Communiceren met de buitenwereld: onmisbaar!

Miriam Jacobs

“Maar wanneer gaat die advocaat van je dan de volgende stap zetten?”, vraag ik aan John, die in de Verenigde Staten een levenslange straf uitzit zonder kans op vervroegde vrijlating. Benieuwd naar zijn antwoord wacht ik op zijn stem. Zijn antwoord duurt wel heel erg lang en ik realiseer me dat die stilte betekent dat de verbinding verbroken is. Zuchtend hang ik op.

Het gebeurt de laatste tijd wel vaker dat de verbinding midden in een goed gesprek ineens verbroken wordt. En elke keer word ik boos omdat ik totaal machteloos ben. Ik kan hem immers niet even terugbellen. Het is maar afwachten wanneer John weer een mogelijkheid heeft om te bellen. Op zijn unit hebben ze maar twee telefoons. Daarbij mag hij per dag maar twee keer uit zijn cel. In die twee keer moet hij luchten, douchen, eten en bellen. Communicatie lijkt steeds moeilijker te worden. Het *I-pay*-systeem (‘Ik betaal’, collect-call) en ook het Amerikaanse gesloten e-mail systeem zijn sowieso niet meer voor alle Europese landen bereikbaar. Ook niet voor Nederland. Reden? Veiligheid. Huh?

Echte brieven: weg

Enfin, die communicatielijns is dus sowieso dood. En bellen wordt nu dus ook moeilijker gemaakt. Brieven schrijven gaat nog wel. Maar als ik foto's wil sturen kopieer ik ze op mijn computer en zet ze in de brief.

Persoonlijke brieven afgepakt, e-mails ook

De brieven worden namelijk voortaan gefotokopieerd en gedetineerde mensen krijgen alleen de fotokopie. Reden? Veiligheid. Dus losse foto's sluit ik niet meer bij. Dat van die brieven lijkt iets kleins, iets niet noemenswaardigs. Maar originele brieven vormen een directe uitdrukking van contact met de buitenwereld. Het is het papier dat een geliefd familielid of vriend heeft vastgehouden. Het is de inkt waarmee een geliefde zijn of haar boodschap heeft geschreven. Het is een van de zo weinig persoonlijke uitdrukkingen die van levensbelang zijn voor de mens die probeert te overleven in de grijze monotone omgeving van het Amerikaanse beton. Die persoonlijke brieven

zijn afgepakt. De e-mailberichten zijn afgepakt. De telefoongesprekken worden afgesneden. Waarom? Veiligheid. Kan iemand mij vertellen wat dit te maken heeft met veiligheid? Want ik snap er niks van.

Irreële angst

Er lijkt sprake te zijn van een doorgeschoten streven naar veiligheid, ontstaan uit een al even doorgeschoten streven naar controle die terug te leiden is naar een irreële angst. Wat ik meemaak in de communicatie met John doet me denken aan het afschaffen van *e-Mates* hier in Nederland. Zo was er *e-Mates*, en zo was het weg. Reden? Veiligheid. *E-Mates* was zo belangrijk voor de gedetineerde mens hier in Nederland. Immers, communicatie is een element van menselijkheid. Een menselijke behoefte zoals slapen en eten. Het wegnemen van die communicatie is een vorm van ontmenselijking. En het maakt dan niet meer uit of je nou spreekt over het verschrikkelijke detentiesysteem in de Verenigde Staten of het veel humanere detentiesysteem in Nederland. Overeind staat dat het in beide gevallen om mensen gaat en om ontmenselijking door het wegnemen van communicatie.

Doorgeschoten

Ik begrijp dat veiligheid hoog in het vaandel staat. Maar ik kan mij niet voorstellen dat er geen andere, menswaardige, oplossing gevonden had kunnen worden. Nee. Dit is in mijn ogen het doorgeschoten streven naar veiligheid en controle. Hierin zie ik dat onderliggende structuren van beide detentiesystemen elkaar raken.

Aan de oppervlakte kunnen we dan wel twee totaal verschillende systemen zien, maar daaronder zijn er weldegelijk elementen die overeenkomsten vertonen. Maar omdat beide systemen ieder in een ander jasje zijn gehuld, en beide landen totaal anders zijn, worden dit soort zogenaamd kleine elementen snel over het hoofd gezien. *E-Mates* komt, *e-Mates* gaat. Misschien wordt het tijd om de term menselijkheid opnieuw te definiëren.

COLUMN — TON BASTINGS

Detentiehuis?

In de berichtgeving over detentie in de landelijke pers is een ommekeer te bespeuren. Het gaat niet meer alleen over de gedetineerden, maar ook over hun huisvesting. De laatste maanden kwam er drie keer een bericht voorbij over de inrichting van een gevangenis. Een is er zelfs te bezoeken en er is ook een boek verschenen over een beroemde gevangenis, inclusief souvenirs.

Bijna alle dagbladen besteedden aandacht aan de supergevangenis in El Salvador. Het Brabants Dagblad zelfs twee keer, met gruwelijke paginagrote foto's. 40.000 gevangenen moet dit complex herbergen. Dit alles met 800 bewakers en een muur van 11 meter hoog en twee kilometer lang. De gevangenen - allen blootsvoets in korte broek, kaal geschoren en de handen geboid op de rug - zitten als sardientjes in een blik op elkaar. Het hoofd gebogen. De grootste gevangenis in Nederland is Alphen aan den Rijn met 1500 gedetineerden. Omgerekend is het gemiddelde in El Salvador een medewerker op 500 gevangenen. In Nederland is dat een op 12 gedetineerden.

Slot Loevestein

Ook in Nederland is er een gevangenis die je doet gruwelen, maar dan alleen als 'toeristische attractie'. Onder de naam *Monddood - Politieke gevangenen* is op Slot Loevestein een replica te bezoeken van de isoleercel van Aleksej Navalny, de bekendste tegenstander van Poetin. Hij is nagebouwd door Oleg Navalny, de broer van Aleksej, die ook de nodige ervaring heeft met het Russische gevangeniswezen. Men reist met deze cel door Europa om aandacht te vestigen op de erbarmelijke omstandigheden waarin Navalny verkeert. Hij moet de hele dag staan, leunen tegen de muur mag niet, het bed moet tot de avond opgeklapt blijven en de cel is niet verwarmd. Volgens Ed Dumrese, directeur van Loevestein, is deze kerker middeleeuwer dan die van Hugo de Groot.

Toekomst

In België wordt de toekomst van het gevangeniswezen zichtbaar. België heeft een slechte naam op het gebied van gevangenen. Ze zijn overvol en sterk verouderd, met als absoluut dieptepunt de ziekmakende gevangenis van Sint-Gilles: beschimmelde muren en een constante rattenpopulatie. In Kortrijk hebben ze naar Scandinavisch voorbeeld nu het eerste detentiehuis geopend. Geen zware ijzeren poort, geen tralies en geen hoge muren. Geen cipiers maar detentiebegeleiders, geen cellen maar kamers en geen gevangenen maar bewoners. De focus ligt op persoonlijke begeleiding. Op gezette tijden mogen de gevangenen naar buiten met hun eigen sleutelbos. Door een zinvolle menswaardige detentie worden bewoners gemotiveerd om hun leven te beteren.

Boek

Dan is er recentelijk ook nog een boek verschenen over de Bijlmer Bajes, getiteld *Bijlmer Bajes R.I.P.* Vanwege de privacy van gevangenen is deze gevangenis nooit van binnen gefotografeerd. Maar met de sloop in 2020 kon dat wel. Dit boek is ook als *collectors item* voor maar liefst 1975 euro te koop. Je krijgt er dan wel een genummerd stuk beton bij. Gloort er hoop? Is dit alles het begin van een aardverschuiving? Een toekomst met detentiehuisen in plaats van de oude gevangenen? Met stenen als collectorsitem en oude gevangenis muren als tastbare herinnering aan een onmenselijk tijdperk.

**KNOESTER
VAN DER HUT
& ALBERTS**
ADVOCATEN

“Door professionals verkozen tot beste strafrechtkantoor van Zuid Holland”.

Specialisten strafrecht met een bijzondere deskundigheid op het gebied van TBS, zowel voor personen die nog verdachte zijn of die reeds TBS hebben.

Telefoon 070 20 59 160

Bedrijf van ex-gedetineerde begeleidt naar werk

Na je detentie: een broodbaan of een droombaan?

Hilal Makhoukhi was werkgever tot hij in detentie terecht kwam. Daar zag hij in de laatste fase van zijn detentie hoe lastig het is om werk te vinden voor wie na zijn detentie de handen uit de mouwen wil steken en zo op het recht pad wil blijven. Een idee was geboren: werk maken van kansen op werk. Hilal richtte vijf jaar geleden Current op, dat inmiddels doorlopend zo'n veertig tot vijftig (ex-)gedetineerden in een traject richting baan begeleidt.

Dat Hilal zelf ex-gedetineerde is, is natuurlijk een voordeel als je inzet om (ex-)gedetineerden goed terug te brengen in een samenleving door ze een plaats als werkende te bieden. Zelf zegt hij frustratie omgezet te hebben in brandstof. Frustratie die hij ervaren heeft in zijn laatste detentieperiode. Hij is nu zo'n vijf jaar bezig met zijn project. Hij is in zijn eindfase ZBBI (Zeer Beperkt Beveiligde Inrichting,

de werkgevers als de gedetineerden. Dat is een voordeel. Zijn kracht? Begeleiden en coachen achter de schermen. Dat is een kenmerk van zijn bedrijf, dat overigens (straks) twee vestigingen heeft in Rotterdam. De tweede in de Van Nellefabriek, schuin tegenover De Schie, de PI daar. Hij prijst de gemeente Rotterdam voor de mogelijkheden die ze hem gegeven hebben en geven.

Broodbaan of droombaan

In de bajesen waar hij zijn werk doet, begint het altijd in de RIC's. Daar ontmoet hij de dan gedetineerden, daar gaat hij met ze in gesprek, als ze dat willen. In Rotterdam heeft hij een grote loods waar de dan buiten gekomen ex-gedetineerden kunnen acclimatiseren om door te stromen naar wat Hilal een broodbaan noemt of - wat verder weg in de toekomst - een droombaan. Van een broodbaan kun je leven. Dat is altijd beter dan een uitkering. Van een droombaan kun je dromen en die kun je bereiken door je net wat meer in te spannen.

Neem bijvoorbeeld dat je vrachtwagenchauffeur wil worden, maar je hebt daar nog niet het bijbehorende rijbewijs voor. Dan helpt Current je op weg. Soms met hulp van de gemeente, soms steekt justitie er geld in.

Current zorgt dat je bij een transportbedrijf gaat werken om vast de sfeer te voelen van de sector. Als het goed gaat en je

Hilal Makhoukhi, ex-gedetineerde en oprichter van Current

hebt er de wil voor, kun je doorgroeien naar de chauffeursrol. Current bestaat uit twee bedrijven: Current Start, de 'landingsbaan' zoals Hilal dat noemt voor de binnenstromers en Current Werkt, het uitzendbureau. Current zelf heeft twaalf medewerkers, van wie de meeste ook een justitieel verleden hebben. Zij doen het dagelijkse werk en bezoeken ook de PI's. Current heeft gemiddeld veertig tot vijftig kandidaten tegelijk in het traject. Hilal noemt het de landingsbaan.

Hoe 't werkt

Om eenmaal binnen de BBA - gaat niet vanzelf, dat is bekend - naar buiten te mogen, moet je werk hebben. Lukt dat niet, dan kom je niet naar buiten. Lukt 't wel, maar slaag je niet, dan moet je weer terug. Current hoeft geen grote winsten te maken, maar het is niet onbelangrijk dat de kosten eruit komen. Tenslotte subsidieert niemand Current. Kom je uit de BBA, dan kan Current je helpen om een werkgever te vinden. Er doemt dan wel een probleempje op. Nog in de

BBA heb je een justitiële titel. Aangezien justitie niet aan nazorg doet, is er geen geld om de oversteek naar bijvoorbeeld Current te betalen. Je zou kunnen zeggen dat nazorg een taak voor

Pronte dame van de gemeente regelde pilot

de gemeente is, maar BBA is formeel nog geen nazorg, dus de gemeente vergoedt ook niet. Maar kan wel iets doen.

Pilot gemeente Utrecht

Een staffunctionaris van de gemeente Utrecht - een vasthoudende dame, waarvoor alle lof - kreeg lucht van de activiteiten van Current. Zij kreeg de directeur van PI Nieuwegein mee. In een artikel in het Algemeen

Dagblad komt een gedetineerde uit die PI aan het woord. Hij droomt van een baan in de zorg - de droombaan dus - maar heeft in ieder geval als hij binnenkort buiten komt werk en dus een broodbaan. Opvallend is de steun die Sharon Dijkma, Utrechts burgermoeder, heeft uitgesproken voor de pilot: "We weten dat terugkeren in de maatschappij niet makkelijk is. In het leven van deelnemers voor detentie zaten triggers waardoor ze in de criminaliteit belandden. Ze verdienen onze steun om een nieuw leven op te bouwen buiten de criminaliteit".

Wie de bajesen van binnenuit kent, kent ook de doorgaans troosteloze arbeidszalen waar mensen worden beziggehouden. In Nieuwegein hebben Current en de PI een eigen werkzaal voor deze pilot. Om sleur te voorkomen, is er elke week ander werk. Bovendien worden de deelnemers begeleid. Elke vrijdag is er een coaching gesprek - om hen zo klaar te maken voor een werkgever - de uitzendfunctie - of voor de loods, de tijdelijke parkeerstand.

Er is wel een beperking aan deze pilot. Alleen mensen uit Utrecht en directe omstreken kunnen meedoen. Utrecht betaalt voor de eigen burgers en dat kun je bepaald niet van elke gemeente zeggen, zolang de mensen nog gedetineerd zijn. Dat neemt niet weg dat de gemeente hoopt dat justitie het financieel overneemt. Tenslotte zitten de deelnemers nog binnen en vallen ze dus onder justitie.

Soms geven dingen hoop. Nu de andere PI's en andere gemeenten. Goede projecten verdienen een uitrol.

Contact via www.currentwerkt.nl of 085-070 28 90

Hilal zette frustratie om in brandstof

tegenwoordig BBA, Beperkt Beveiligde Afdeling) begonnen met mensen die geen werk hadden - en dat is eigenlijk bijna iedereen in de bajes - te begeleiden naar werk. Dat lukte, ook al omdat hij erin slaagde werkgevers te ontdoen van zorgen over de inspanningen die het hen dikwijls kost om een ex-gedetineerde aan het werk te zetten.

Hilal was voor zijn detentie werkgever en ondernemer en spreekt dan ook de taal van zowel

Levenslanggestraften in Nederland

Levenslanggestraften in Nederland	56
Waarvan onherroepelijk veroordeeld	42
Waarvan niet-onherroepelijk veroordeeld	14
Aantal keren levenslang geëist in eerste aanleg in 2023	01
Aantal keren levenslang geëist in hoger beroep in 2023	02
Aantal keren levenslang opgelegd in 2023	00

Gegevens per 1 april 2023. Bron: Forum levenslang.

Iets te melden? Stuur het naar Bonjo!
Bos en Lommerplein 270, 1055 RW Amsterdam

mr. J.M.C. van Gorkum is gespecialiseerd in Jeugdrecht en heeft jarenlange ervaring met zaken betreffende:

- OMGANG
- ONDERTOEZICHTSTELLING
- ERKENNING
- UITHUISPLAATSING
- GEZAG

Zij treedt op in het gehele land, ook op basis van toevoeging (pro deo).

073 8200 953

www.advocatenkantoorvangorkum.nl

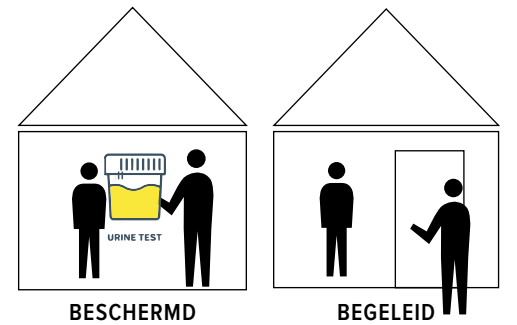

advocatenkantoor
VAN GORKUM

Onderscheid zou wettelijk geregeld moeten worden

Begeleid wonen of beschermd wonen: nogal een verschil

Jaap Brandligt

De PI Zutphen wees de aanvraag van Coen Pen voor een Penitentiair Programma (PP) af. Op zichzelf is dat niet bijzonder want we kennen veel gevallen waarin een PP op vaak onduidelijke gronden niet wordt toegestaan. Een PP is bedoeld om een nieuwe start te kunnen maken na detentie, maar behoort nog tot de detentie zelf. Het geval Coen Pen is bijzonder. Pen heeft drie jaar gezeten. In zijn veroordeling is expliciet opgenomen dat hij na zijn detentie – dat geldt dus ook voor zijn PP – naar begeleid wonen toe gaat.

Pen heeft na de afwijzing bij de commissie van toezicht van de PI Zutphen bezwaar gemaakt. Die heeft zijn bezwaar afgewezen, mede omdat de commissie geen onderscheid maakt tussen begeleid wonen en beschermd wonen. De commissie vindt dat vanwege de wet Straffen en Beschermen er geen mogelijkheden zijn om Pen begeleid wonen toe te kennen. Wel beschermd wonen, maar dat wil Pen niet, vanwege de bij die woonvorm van toepassing zijnde wet Zorg en Dwang die met allerlei ver-

de PI Zutphen. Pen heeft voorafgaande aan zijn aanvraag geweigerd deel te nemen aan een risicotaxatie en een delictanalyse omdat die volgens hem niet nodig zijn als je recht hebt op begeleid wonen. Dat neemt de commissie van toezicht in navolging van de casemanager Pen kwalijk. Maar – zegt Pen daartegenover – op grond van het vonnis en bevestigd door alle positieve PMO-rapportages (preventief medisch onderzoek) die van hem gemaakt zijn, is er geen rechtmatig kwalificatieproces aan de orde.

Weigering risicotaxatie

De commissie van beroep heeft Pens beklag ongegrond verklaard juist op het punt van het weigeren van de risicotaxatie en de delictanalyse. Dit terwijl het Pieter Baan Centrum in een eerdere fase van het strafproces voor dergelijke onderzoeken geen aanleiding zag. Alles bij elkaar leverde die ongegrondverklaring Pen zes maanden langer in de bajes op.

Hij besloot er een principiële zaak van te maken en ging dus met zijn verhaal naar de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ).

Ondersteund door zijn advocaat Ruben Kool ging Pen in beroep. Daarop volgde een interessante uitspraak. Of eigenlijk wel een paar. De eerste – overigens zonder gevolg – is dat de termijn om op een beklag te beslissen vier weken is. En dat die in dit geval grotelijks is overschreden. Maar dat is eigenlijk wel bekend en heeft helaas eigenlijk nooit gevolgen, hoe onredelijk ook.

Ook verder wast RSJ de PI Zutphen behoorlijk de oren. Want de RSJ stelt vast, dat het verzoek van Pen om deelname aan een PP niet is voorgelegd aan de minister wat wel gemoeven zou hebben. Volgens de betrokken casemanager en dus ook de directie is dat niet meer mogelijk in het kader van Straffen en Beschermen omdat – volgens de casemanager – begeleid wonen niet voorkomt in die wet. Dat neemt volgens de RSJ niet weg dat die beslissing niet aan de casemanager is, maar aan de minister. De RSJ vindt alleen al daarom dat het beroep gegrond is.

Wettelijk verankeren

Opmerkelijk is nog dat de RSJ met Pen vindt dat begeleid wonen iets anders is dan beschermd wonen. Begeleid wonen doe je behoorlijk zelfstandig. De RSJ erkent wel dat de huidige wet- en regelgeving hierover geen uitsluitel geeft. Begeleid wonen is geen wettelijke term in het justitiële systeem. Nu de RSJ vindt dat het aan de minister is om de vraag

naar wat begeleid wonen in strafrechtzin nu eigenlijk is, zou dit ook wettelijk verankerd moeten worden. Een opmerkelijk resultaat van het eenvoudig weigeren van een PP.

Het resultaat is een opdracht voor de minister. Maak het mogelijk dat als de rechter heeft geïndiceerd tot begeleid wonen, dit ook gerealiseerd wordt. En

Beschermd wonen is een stuk strenger

voor de PI Zutphen: let op de procedures. Zeker als die voor de betrokkene ongunstig uitvallen. In dit geval zes maanden extra binnen zitten.

Zo zie je maar dat iemand met kennis van de werking van wetten en met een behoorlijk weerstandvermogen tegen onjuiste toepassing van regels ver kan komen. Nu nog de minister, ook al is die inmiddels demissionair. Die moet het onderscheid gaan opnemen in de regelgeving. Pen heeft er niks meer aan, maar anderen die begeleid wonen opgelegd hebben gekregen van de rechter kunnen er wellicht wel hun voordeel mee doen.

UIT DE PERS

Rechtbanktekeningen

In de Telegraaf wijdde Saskia Belleman eerder dit jaar een column aan het fenomeen rechtbanktekeningen. Volgens haar wordt er nogal eens geklaagd, dat de tekeningen uit de rechtszaal vaak zo goed lijken, dat je net zo goed een foto had kunnen maken. Maar verdachten in de rechtszaal fotograferen is verboden, terwijl tekenen er wel is toegestaan, volgens de zogenoemde Persrichtlijn. Alleen mensen die een verdachte persoonlijk kennen, kunnen bepalen of de gemaakte tekening lijkt. Die mensen, zo schrijft Belleman, weten doorgaans allang dat hun familielid of vriend verdachte is in een strafzaak. En ze voegt er nog een argument aan toe om 'het recht op rechtbanktekeningen' te verdedigen: "De kans dat iemand op straat door een willekeurige voorbijganger wordt herkend op basis van de tekening, is nihil." Waar zij die wijsheid vandaan haalt, zegt ze er niet bij.

Telegraaf, 21 februari

Door onjuist besluit zes maanden extra

plichtingen gepaard gaat, zoals urinecontrole.

De argumentatie van de commissie van toezicht voor het afwijzen kwam tot stand op advies van een casemanager van

DE PREE ADVOCATUUR

DÉ SPECIALIST IN MOORDZAKEN

030 - 22 71 821

www.advocaatinmoordzaken.nl

Moordzaken waarin De Pree Advocatuur een verdachte heeft bijgestaan:

- Het liquidatieonderzoek Eris (loopt nog: eerste aanleg vrijspraak)
- De klike-moord (lagere straf in hoger beroep)
- De drugsmoord in Bergen aan Zee (loopt nog: eerste aanleg vrijspraak)
- De moord op Gosia (lagere straf in hoger beroep)
- De Friese weilandmoord (ondanks twijfel bij AG, Hoge Raad niet opnieuw)
- De moord op eigen vader (toepassing jeugdstrafrecht)
- De (zelf)moord op Freddy Jansen (vrijspraak)
- De moord op Remon Neervoort (werkstraf)
- De kettingzaakmoord (loopt nog)
- Moord binnen drugscircuit in Arnhem (loopt nog)

Niemand is volmaakt

Onlangs kocht ik het boekje 'Leren van de mensen uit je leven' van Kay Pollak. Dit boekje heeft als ondertitel: 'Een prachtig kleinood over de onschatbare waarde van communicatie tussen mensen.' Het is inderdaad een juweeltje, dit boekje. En de schrijver heeft gelijk. We kunnen van iedereen die we kennen of ontmoeten iets leren. Zoals ik een poosje geleden iets leerde van een gedetineerde in de Onderwijszaal van onze PI.

Een keer per week ga ik naar onze PI om gedetineerden te helpen met lezen en schrijven, of met het leren van onze taal. Dat doe ik altijd met veel plezier, net zoals het schrijven van columns voor de Bonjo mij plezier geeft. Dat laatste doe ik nu zo'n veertien jaar, eerst voornamelijk over bezoek aan gedetineerden en later ook als taalvrijwilligster. Soms lees ik een aantal stukjes uit de Bonjo terug. Dat geeft niet alleen een tijdsbeeld van al die jaren, maar ook mooie herinneringen aan al die bezoeken en de uren op Onderwijs. De boeiende mensen die ik ontmoet. De verhalen die gedetineerden vertellen. Ik kan er zoveel van leren.

'Praten is óók leren,' zei een cursist ooit. Hij kwam uit een ander land en praten betekende voor hem oefenen in de uitspraak. Waarbij de 'u' steevast werd uitgesproken als 'oe'. Zijn vrouw was voor een bezoek niet met de bus naar de PI gekomen, maar met de 'boes'. Ook na lang proberen bleef het de 'boes', maar we maakten daar geen punt van. Net zoals er nooit een punt van werd gemaakt als ik zélf probeerde om woorden in zijn taal uit te spreken. Dat zorgde doorgaans voor hilariteit én de aanvaarding dat sommige zaken nooit meteen, of helemaal niet, lukken. Dat leerden we dus allebei, tijdens die uren op Onderwijs.

Plezierig werk

Hoewel ik in mijn vrijwilligersloopbaan ook ander boeiend vrijwilligerswerk heb gedaan, kan ik naar eer en geweten zeggen dat het werk in de PI me toch het meest aan het hart ligt. En ik weet dat ook mijn collega-vrijwilligers altijd met plezier naar hun werk in de PI gaan. Laatst vroeg een PIW'er waarom we toch voor dit vrijwilligerswerk hebben gekozen. Hij noemde als voorbeeld de kerkvrijwilligers die regelmatig kerkdiensten bijwonen en na de dienst bij de koffie in gesprek gaan met de gedetineerde kerkgangers. Maar waarom, vroeg de PIW'er, waarom dit vrijwilligerswerk juist hier?

Vrijwilligers doen hun 'werk' in de PI graag

Waarom niet in een andere setting, zonder strenge regels, bewaarders, en tralies? Ik kon niet namens de kerkvrijwilligers spreken, maar ik ga er van uit dat zij uit christelijke motieven, naastenliefde,

Dini van het Noorden

Dini van het Noorden is bezoek- en taalvrijwilligster in een Penitentiaire Inrichting. Ze schrijft over haar vrijwilligerswerk en daaraan verwante onderwerpen.

voor dit vrijwilligerswerk in een PI hebben gekozen.

Voor mij geldt eigenlijk hetzelfde, maar dan zonder kerkdiensten. Ook gedetineerden zijn mensen, die recht hebben op onderwijs en positieve aandacht. Punt.

De onderwijszaal is geen gewoon leslokaal met een docent die de lessen uitlegt aan een hele klas, en die de leerlingen vervolgens aan het werk zet. Wij hebben per cursist maar een uurtje per week. En er is veel afleiding. Want er zijn niet alleen cursisten die lezen, schrijven of onze taal leren. Achter computers zitten gedetineerden die bezig zijn met bijvoorbeeld een cursus VCA (Veiligheid, Gezondheid en Milieu Certificaat) of Sociale Hygiëne. Het is nooit stil in de zaal. De deur staat altijd open en er lopen regelmatig mensen door de gang en in en uit de zaal. Daardoor is het voor de cursisten niet altijd gemakkelijk zich te concentreren. En ook niet voor mij, trouwens.

Foutje, bedankt

Word ik afgeleid door het een of ander, dan kan het gebeuren dat ik even het spoor bijster ben met een uitleg. Nog erger is het als ik daardoor zelf een woord verkeerd opschrijf. Laatst was het weer zo ver. Toen wilde ik een cursist leren hoe je het woord 'radicaal' schrijft.

Een leerling leerde mij een belangrijke les

Maar doordat ik werd afgeleid, schreef ik 'ridacaal'. Gelukkig merk ik dat soort fouten doorgaans meteen en kan ik de fout direct herstellen. Maar ik ben dan altijd wel boos op mezelf. Zulke fouten mogen mij niet gebeuren, vind ik. Maar mijn cursist vond dat ik er geen punt van moest maken. Hij begreep best dat ik even was afgeleid, en de concentratie kwijt was. Daar moest ik geen drama van maken. 'Ieder mens vergist zich weleens,' zei hij. 'Niemand is volmaakt.'

En op die dag in de PI leerde ik dus van een cursist een heel belangrijke les. Want de onderliggende boodschap was dat mildheid niet alleen voor mijn cursisten bestemd is. Maar ook dat ik voor mezelf mild mag zijn, en voor iedereen om me heen. Omdat nu eenmaal niemand volmaakt is.

ADVOCATENKANTOOR
SICCAMA

Door heel Nederland
Vreemdelingenbewaring
Intrekking verblijfsvergunning
Oplegging ongewenstverklaring
of inreisverbod

Mr. Šejla Petković

T +31(0)20 237 19 30 M +31(0)6 21 951 925 W advocatenkantoor-siccama.nl

**BONJO
IS ER
VOOR JOU**

bel gratis:
0800 3334446

Strafrecht

Advocatenkantoor
Külcü

Klachtzaken Re-integratie
Wet Straffen BBA, PP
& Beschermen Faseren Overplaatsen

Mr. H. Külcü
Mjur Oxford

T: 085-2006292
M: 06-44225380
www.advocatenkantoor-kulcu.nl

Methodes gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek

Een Betere Start voor vrouwen in/na detentie

Jaap Brandligt

Soms komt een Bonjo-mens onverwacht een publicatie tegen die nieuwsgierigheid oproept. Dat was het geval met het onderzoek Een Betere Start. Wie wil er geen betere start voor mensen die uit detentie komen en dan ook nog voor hun kinderen? Met het beperkende gegeven dat deze betere start alleen geldt voor vrouwen die in detentie zitten en hun kroost dat te maken heeft met die moeders en hun kinderen. Of het ook voor mannen en hun kinderen gaat gelden, is nog in de ziel van de toekomst verborgen. Het onderzoek is gedaan door de Universiteit van Utrecht in opdracht van Justitie en Veiligheid.

Ik sprak met Ankie Menting, een van de onderzoekers, universitair docent aan die universiteit. Ze is al sinds haar promotieonderzoek met dit onderwerp bezig.

In 2012 promoveerde ze op een onderzoek naar de mogelijkheden om te voorkomen dat kinderen van ingesloten moeders zelf gedragsproblemen ontwikkelen en later (opnieuw) in de criminaliteit terecht komen. Een aangepaste vorm van een Amerikaanse interventie – *Incredible Years* – werd door haar getoetst op de bruikbaarheid hier te lande. Het onderzoek uit Amerika was overigens niet gedaan bij ingesloten moeders, maar beperkte zich in feite tot opvoedingsondersteuning. En dat is toch iets anders.

Het onderzoek wil de overdracht van crimineel handelen op de kinderen aanpakken, verminderen dus. Dat is een boeiend thema mede gezien de wat sombere kennis die we hebben uit de onderzoeken ervan, van zogenoemde intergenerationale criminaliteit.

Van ouder op kind

Het is een algemene aanname in de samenleving dat criminaliteit

‘in de familie zit’. De wetenschappelijke basis voor deze aanname was lang behoorlijk beperkt, zegt het NSCR op basis van gevonden gegevens, te vinden in een *factsheet* intergenerationale crimina-

Wordt crimineel gedrag al jong aangeleerd?

liteit. In de wetenschappelijke literatuur is er bewijs voor diverse mechanismen die deze intergenerationale overdracht van criminaliteit kunnen verklaren. Zo kan crimineel gedrag door het kind worden aangeleerd wanneer het wordt blootgesteld aan criminaliteit van de ouder. Onderzoek toont bijvoorbeeld aan dat de overdracht van geweld kleiner is wanneer de ouders gescheiden zijn en het kind dus waarschijnlijk minder wordt

blootgesteld aan het geweld van de vader.

Een andere mogelijke verklaring is dat kinderen van criminelen worden blootgesteld aan diverse risicofactoren voor criminaliteit (bijvoorbeeld armoede, wonen in ‘slechte’ buurten) en daardoor zelf ook in de criminaliteit belanden. Volgens Ankie Menting zou bewijs voor biologische invloeden zijn aangetoond in diverse adoptie- en tweelingstudies. Die zouden laten zien dat verschillen in crimineel en antisociaal gedrag voor ongeveer 50 procent door de genen kan worden verklaard. Misschien, maar vast staat dat de geleerden het daarover lang niet eens zijn. Tenslotte kan het ook zo zijn dat politie en justitie criminele families meer in de gaten houden en hierdoor de kansen op een veroordeling voor kinderen met criminele ouders verhogen.

‘Interventie’

Een Betere Start sluit aan op het mechanisme dat vanuit de sociale leertheorie wordt voorgesteld: naast de eerder genoemde imitatie van gedrag, geeft deze theorie namelijk aan dat opvoeding mogelijk een belangrijke rol speelt in de intergenerationale overdracht en ontwikkeling van gedragsproblemen. Het onderzoek dat Ankie Menting met haar collega's heeft gedaan, gaat niet zozeer over de overdracht tussen meerdere generaties zelf, maar onderzoekt of het mogelijk is om door aan die opvoeding te werken, dergelijke problemen in de volgende generatie te

Ontwikkelingspsychologe Ankie Menting

voorkomen.

Terug naar Een Betere Start. Op basis van het onderzoek wordt Betere Start inmiddels als methode uitgebreid in praktijk gebracht. De *interventie* (tussentijdse) – dat woord wordt voor de activiteit gebruikt – gaat om moeders in detentie. Het ligt dus voor de hand dat het zich allemaal afspeelt in vrouwengevangnissen. Daar hebben we er drie van: Ter Peel, Nieuwersluis en Zwolle. Het begon allemaal in 2007 in Ter Peel, in het moeder-

plaatsgevoonden, met deelnemers vanuit alle vrouwengevangnissen. De interventie vindt altijd plaats aan het eind van de detentieperiode: moeders die na detentie voor jonge kinderen (2-10 jaar) zullen zorgen kunnen meedoen aan het einde van hun detentie (als er verlofperiodes zijn) of in de periode vlak daarna, bijvoorbeeld ook tijdens het penitentiair programma (PP).

Mooi is, dat de activiteiten ergens op een centrale plek – afhankelijk waar de vrouwen vandaan komen en de kinderen wonen, plaats vinden en dat de vrouwen daarheen mogen reizen; daarbij worden treinkaartjes vergoed. Deze flexibiliteit is ongevoonden in het gevangeniswezen. De interventie is dus bedoeld voor gedetineerde en ex-gedetineerde moeders en hun kinderen, die ergens tussen twee en tien jaar oud zijn. De moeders moeten wel bij buitenkomst uit de bajes de kinderen nog mogen bemoederen: de training heeft alleen nut als je ook voldoende met de kinderen kunt oefenen. Moeders waarvan de kinderen uit huis geplaatst zijn, vallen er dus buiten, maar contact met jeugdzorg is geen bezwaar. Een onafhankelijk erkenningscommissie beoordeelt de methode als

Kinderen van criminele ouders vaker veroordeeld

met-kind-huis. Inmiddels hebben er echter al zo'n dertig groepen buiten de gevangenis

Adverteren in de Bonjo brengt u in de bajes

ADVOCATENKANTOOR VAN RIJTHOVEN

- Gespecialiseerd in Strafzaken: o.a. drugs, diefstal, mishandeling, zeden- en levensdelicten.
- Lid Nederlandse Vereniging van Strafrechtsadvocaten.
- Advocaat vanaf 1992 met een ruime ervaring in kleine en grote strafzaken.
- Werkzaam tegen betaling of Pro Deo.
- Direct en laagdrempelig contact.
- Ik treed voor u op. Geen kantoorgenoot.

Nieuwsgierig? Bel 0499 577 579
Of stuur een brief naar Pallande 3,
5688 NH Oirschot

M. W. Bouwman
STRAFRECHTADVOCaat

- Gewelddelicten, levensdelicten, diefstal, overval, zeden, mensenhandel, gijzeling, opiumwet, wapens.
- TBS en PIJ, VI-procedures, ISD.
- Beklagcommissie en RSJ.

Tel. 06 422 42 42 1 / 085 30 34 31 3
advocatenkantoorbouwman.nl

Papiamentu · English · Français · Deutsch

effectief: Betere Start blijkt direct na interventie effect te hebben op zowel de opvoedvaardigheden van moeders als het gedrag van hun kinderen en deze verbeteringen konden ook na het oorspronkelijke promotieonderzoek nogmaals in de praktijk gevonden worden. Reden voor Justitie om de methode standaard te financieren.

Aanmelding bij trainer

Hoe kom je terecht als nog gedetineerde vrouw in zo'n interventiegroep? Dat gebeurt in prin-

Met problemen is het moeilijk werken aan opvoeding

cipe al in de bajes, maar het kan ook nog later, bijvoorbeeld via de Exodus huizen. De dames die mogelijk in aanmerking komen, worden persoonlijk benaderd door één van de trainers, maar mogen zich ook gerust zelf bij een trainer melden als zij graag zouden willen meedoen. De intake is individueel. Heel praktisch over de training: er worden videobeelden bekeken, er zijn rollenspelen, en er wordt bijvoorbeeld geoefend met communiceren en het leren problemen op te lossen. Kenmerkend is dat moeders hun eigen voorbeelden en ideeën inbrengen, en dat er altijd sprake is van een positieve benadering. Dat gebeurt eerst in een groep waarbij de effecten optreden van groepsprocessen zoals we die ook kennen bij alcohol- of drugs-afkick

gespreksgroepen: het samen optrekken geeft zelfvertrouwen en je leert van elkaars fouten, maar vooral van elkaars successen. Daarnaast is er de individuele thuisbenadering, na de groepstraining. Dan kunnen er naast opvoeding, bijvoorbeeld ook vragen rondom huisvesting, geld, werk en relaties langskomen. Het is immers moeilijk om aan opvoeding te werken als er andere problemen zijn die veel energie vragen. In dit individuele deel is er daarom ook meer ruimte voor dit soort persoonlijke moeilijkheden, naast het opvoeden in de thuissituatie. Het is ook een variatie op bezoeken achter de voordeur zoals die in diverse steden plaats vinden om criminaliteit van de kinderen preventief aan te pakken. In die zin is er niet zo veel nieuws onder de zon. Maar als het werkt, dan is het goed dat het gebeurt. Alle successen zijn meegenomen.

Effect op lange termijn?

Of het echt intergenerationele criminaliteit over meerdere generaties vermindert, daar van weten we nog te weinig. We weten nu uit een onderzoek tot 10 jaar na interventie wel dat de kinderen uit de eerstvolgende generatie minder gedragsproblemen en criminaliteit vertoonden, en dat ook hun moeders minder recideerden. Maar misschien hoeft meer dan dat ook niet en moeten we ermee tevreden zijn dat criminaliteit niet bijna automatisch van moeder op kinderen overgaat en dat moeders zelf aan een betere toekomst voor hun gezin werken.

Blijft de vraag of moeders niet beter – dat geldt zeker voor kort gestraften – buiten de bajes hadden kunnen blijven. Ook dan kan gezinsbehandeling werken, maar zonder de nadelen van achter de tralies zitten. Voor degenen die toch in de bajes komen, kan Betere Start een steuntje in de rug zijn.

Wiet in je cel en toch niet bestraft

Wiet in je cel en toch niet bestraft worden. Het kan je zomaar gebeuren. Een klager ging naar zijn commissie van toezicht. Hij was betrapt met 'een bolletje hasj' in zijn cel. Hij krijgt een rapport aan z'n broek wegens het bezit van contrabande. Het resultaat: een disciplinaire straf van drie dagen in de eigen cel en geen buis om naar te kijken. Dat lijkt geheel binnen de regels. En toch gaat betrokkene in beroep. Met onverwacht succes.

Klager ging in beroep omdat hem een voorwaardelijke straf zou zijn toegezegd. Kansloze missie. Maar – en nu komt er een aap uit de mouw die ook klager niet voorzien had – de straf is opgelegd door het hoofd veiligheid. Dat mag, maar dan moet die wel de bevoegdheid daartoe hebben. De vestigingsdirecteur heeft het voor het zeggen. Die heeft allerlei eindverantwoordelijkheden. Die kan hij delegeren, bijvoorbeeld als de vestigingsdirecteur meerdere vestigingen onder beheer heeft en er dus plaatsvervangers per vestiging zijn. Ook aan andere personen uit het managementteam, zoals het hoofd veiligheid, kunnen bevoegdheden worden overgedragen.

Dat overdragen moet echter wel in een aanwijzingsbesluit geregeld zijn. En de plaatsvervanger moet een cursus detentierecht hebben gevolgd. Bovendien moet de opgelegde straf met de vestigingsdirecteur besproken zijn, waarbij besproken ruim kan worden uitgelegd, melden zal het in de meeste gevallen zijn. In het geval van de hasjklager was niet duidelijk dat de man die de straf heeft uitgedeeld daartoe ook bevoegd was. De commissie van beroep vroeg aan de directeur duidelijk te maken dat de strafoplegger daartoe bevoegd was. Binnen veertien dagen na de eerste zitting. De directeur deed dat niet. Waarom is onduidelijk. En dus restte de commissie niet anders dan de omstreden beslissing als onrechtmatig te beoordelen, want niet van de juiste bevoegdheid voorzien. Klager heeft naast teruggave van zijn hasj ook nog recht op een vergoeding. (Redactie)

Bron: Kenniscentrum Commissie van Toezicht, datum uitspraak 13 maart 2023

Podcast Prisonshow

Vier jaar lang maakten Edwin Kleiss en Frans Douw elke week een podcast in het kader van hun project Prisonshow. De resultaten werden op alle podcastplatforms zoals Spotify en Podbean gepubliceerd. Nu stoppen ze daarmee, zoals ze zelf zeggen: 'Omdat het mooi is geweest'. Jammer was natuurlijk, dat podcasts niet te beluisteren zijn in de bajes. Maar ex-gedetineerden en achterblijvers aan het thuisfront hebben er wel volop naar geluisterd. En dat blijft nog steeds mogelijk, want intussen heeft al het werk een archief van 208 podcasts opgeleverd die met een mooie strik eromheen gratis beschikbaar blijven, ook op de eigen website www.prisonshow.nl.

Frans Douw: "In een tijd waarin Bonjo ternaauwernood aan opheffing lijkt te ontsnappen en e-Mates zonder al te veel plichtplegingen is verdwenen, verbaast het ons niks dat niemand bij DJI op het idee is gekomen om de gedetineerden in de gelegenheid te stellen Prisonshow en andere podcasts te beluisteren. Bijvoorbeeld met het oog op het beperken van de schade, het voorbereiden op terugkeer en om geïnformeerd te worden. Die doelstellingen waren belangrijk tijdens mijn loopbaan in de bajes (1974-2016), maar nu lijkt het er meer op dat alles gericht is op het bestrijden van herstel en terugkeer van hen die geen modelgedetineerde kunnen en/of willen zijn, dus 90 procent van de populatie. Alles onder het mom van 'veiligheid'".

VAN ZON & QUINT
ADVOCATEN

Zowel binnen als buiten de rechtszaal schuwen wij niet de juridische strijd aan te gaan en maken daarbij maximaal gebruik van alle mogelijkheden die de wet ons biedt.

- ook "pro deo" -

Wij behandelen alle soorten zaken van politierechter tot meervoudige kamer. In het bijzonder hebben wij ons gespecialiseerd in:

- voorlopige hechtenis;
- Encrochat/Sky/Anom;
- vermogensdelicten;
- gewelds-/levensdelicten;
- beklagzaken/detentie(fasering).

Yannick Quint 06 57 68 35 75
Peter van Zon 06 57 68 35 96
Grace (kantoor) 040 720 02 08
E-mail info@vanzonquint.nl

Een veilige en rustige plek in de bossen

Moria, kans om je detentie goed af te ronden

Jaap Brandligt

In de bossen bij Nijmegen bevindt zich een prima plek om in de laatste fase van detentie te verblijven: Moria. Een mooie villa vol goede bedoelingen, zoals ze het zelf zeggen. Bewoners werken er aan zichzelf en aan vrijheid, aan omgang met andere bewoners. Met de bedoeling dat ze uiteindelijk zelf richting geven aan hun leven.

Ik was er op een mooie dag, op uitnodiging van de Moria-mensen. Ik sprak er met de interim-bestuurder, met Peet, een persoonlijke begeleider en met Mike (niet zijn echte naam), een bewoner. Mike zit in een begeleid wonen traject, na zijn VI. De bewoners bakken lekkere pannenkoeken, zo mocht ik als instap in het huis ervaren. Huiselijk, merkte ik, ontspannen en niet terughoudend in de omgang met mij als Bonjo-man.

**Huiselijk,
ontspannen,
open-minded**

In Moria zitten maximaal 22 mannen. Vijftien plekken worden ingenomen via toelevering van de Dienst Justitiële Inrichtingen, een aantal - twee à drie - via de gemeente Nijmegen (wet maatschappelijke ondersteuning) in het kader van beschermd wonen. Soms levert ook de reclassering, maar dat zou meer kunnen als de reclassering zich beter zou informeren over het bestaan van de voorziening.

Sociale stad

Moria profiteert ervan dat Nijmegen een sociale stad is, vertelt de interim mij.

Nijmegen werkt er graag aan mee dat mensen uit detentie goed op de poten terecht komen. Dat geeft rust, ook als het gaat om bijvoorbeeld huisvesting of mogelijkheden om aan het werk te komen. Jan Wassink, een van de teamcoördinatoren: "Iedereen die hier komt, is aangenaam verrast over het huis: de plek, de sfeer en de inrichting. Het voelt als een veilige, rustige plek". Zeker als je net het bajesleven achter de rug hebt, kun je hier inderdaad werken aan jezelf in alle rust. Een rust die ook op mij als stadse bezoeker neerdaalde. "Iedereen krijgt de ruimte, wie afwijkt wordt vriendelijk gecorrigeerd, goede manieren tellen." Ook bij de begeleiding die het voorbeeld geeft, vult Mike aan.

Wie aan de drugs en de alcohol wil, is niet welkom op Moria. Men vindt - en daar is wel het een en ander voor te zeggen - dat gebruik succesvolle re-integratie in de weg staat. Als iemand terugvalt in middelengebruik is er een goede samenwerking met Iriszorg (verslavingszorg) en Kairos (als het meer forensisch is). Iemand wordt niet meteen weggestuurd, maar krijgt de kans geheeld - om het mooi te zeggen - weer in de schoot van Moria te landen.

Zorgvuldig traject

Hoe werkt het? Er is een kennismaking en inventarisatiefase die maximaal acht weken duurt. Daarna is er een individueel traject dat kan variëren van drie tot zes maanden. Als dat allemaal succesvol is - en daar gaan ze bij Moria eigenlijk wel vanuit - is er sprake van zelfstandig wonen met ambulante begeleiding. Moria zorgt voor de woning. Dat duurt dan weer een jaar. Als alles gaat zoals bedoeld, komt er dan een woning op eigen naam. Nog steeds

Huize Moria bij Nijmegen

De huiskamer van Moria

Blik op de tuin bij Huize Moria

KINDEREN GEZOCHT VOOR ZAPP/NTR PROGRAMMA VAN VADER NAAR MOEDER

Hoe voelt het als je moeder en je vader niet meer samen zijn? Je steeds weer je koffer in moet pakken en je heen en weer moet reizen tussen 2 huizen? In het NTR-kinderprogramma Van Vader naar Moeder gaat Tatum Dagelet op pad met kinderen van gescheiden ouders. Elke aflevering rijdt ze een kind van de ene ouder naar de andere, en praat met ze over hoe het is als je ouders gescheiden zijn.

In Nederland zijn er 25.000 kinderen met een ouder in detentie. Een grote groep, waar wij als programma heel graag aandacht aan willen geven. Want hoe is het voor een kind van gescheiden ouders om ook nog een ouder in detentie te hebben? Op een respectvolle manier wil Tatum met deze kinderen in gesprek over hun situatie.

Voor het programma zijn we op zoek naar kinderen tussen de 7 en 12 jaar die ervoor openstaan om hun verhaal te vertellen aan Tatum. Denk je dat jouw kind het leuk zou vinden zijn of haar verhaal te delen, dan mogen zij zich opgeven via gescheiden@skyhightv.nl of een berichtje sturen naar 06 - 28 59 12 15.

met de mogelijkheid van nazorg. Het is een zorgvuldig traject. Moria kan succesvol zijn doordat er intensief contact is die door de kleinschaligheid wordt bevorderd. Zoals Peet het zegt: "Er zijn is het belangrijkste en de begeleiders zijn er voor de bewo-

Reclassering zou meer plaatsen mogen invullen

ners". Zoals Mike het verwoordt: "Ik heb rust gekregen om mijn eigen keuzes te maken. Daardoor is mijn *mindset* veranderd".

Nijmegen is een goede stad voor een instituut als Moria, maar zeker ook voor de bewoners. Wie bij Moria komt - dat gebeurt overigens altijd na een intake, want niet iedereen is geschikt voor deze instelling bijvoorbeeld omdat niet iedereen in zo'n open atmosfeer wil functioneren - krijgt een rondleiding door de stad, wordt bij de gemeente ingeschreven en kan een uitkering aanvragen. Een luxe die niet elke stad zich wil veroorloven.

Poetsen en koken

Terug naar het programma. Iedereen moet op tijd komen voor afspraken. Er is dagbesteding met klussen in huis en in de immense tuin. De bewoner krijgt - zoals dat heet - lessen in poetsen, in koken, in budgetbeheer. Er kan gesport worden in de fitnessruimte, er is een wekelijkse voetbalavond. Na

een paar weken acclimatiseren komt een opleiding of werk buitenhuis in beeld. Moria binnen gaat dan over in Moria buiten. Dat is ook het moment dat woonruimte in beeld komt en het op zichzelf wonen.

Minstens zo belangrijk is dat de bewoner samen met zijn begeleider persoonlijke leerdoelen opstelt. Het is en blijft een totaalpakket met nogal wat interne sturing en gebruik van groepsdynamiek, wat mij als ooit trainer behoorlijk aanspreekt. "Iedereen wil elkaar helpen." (Mike).

Er is wel een *disclaimer*. Wie een strafbaar feit

Dagbesteding: klussen in huis en tuin

pleegt, wordt onmiddellijk verwijderd. Wie zich steeds niet aan afspraken houdt, te agressief gedrag vertoont of wordt betrapt op het gebruik van alcohol of drugs, die kan het verder vergeten. Maar, zo zegt Wassink: "We werken met de methodiek van motiverend begeleiden, die is bedoeld om de bewoner te helpen om zelf na te denken en actief te worden".

Ik zou het wel weten als ik in een nazorgtraject na detentie terecht kom. Als ik dan hoor van Moria en echt wil resocialiseren, zou ik daar mijn kans grijpen.

OPROEP

Medische zorg in politiecellen

Oproep aan arrestanten

Voor een onderzoek naar de medische zorg waarin arrestanten in politiecellen terecht komen is het onderzoeksbureau Nivel op zoek naar mensen die hun ervaringen in een politiecel willen delen. Wat zijn uw ervaringen met de medische zorg tijdens uw verblijf in een politiecel?

Hebt u in de politiecel medische zorg gekregen? Had u medicijnen nodig na uw arrestatie? Of hebt u geen medische zorg gekregen, maar wilt u wel graag meedenken over de zorg in politiecellen? Wij zijn benieuwd naar uw ervaringen.

Voor een onderzoek naar de medische zorgverlening in politiecellen, zijn wij op zoek naar mensen die in een gesprek (online of telefonisch) hun ervaringen met ons willen delen. We horen graag hoe uw contact met een medische zorgverlener is verlopen en waarom u hier wel of niet tevreden over was. Het onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau Nivel, Amsterdam UMC en GGD Amsterdam. Wij horen graag van u!

Voor meer informatie of aanmelden kunt u contact opnemen met Bonjo via 020-665 94 20 of info@bonjo.nl

Amsterdammers na detentie

Michael Sprokkereef is coördinator hulpverlening bij De Regenboog Groep, die zich concentreert op gedetineerden en ex-gedetineerden die met Amsterdam te maken hebben. Te vaak merken wij van Bonjo dat iemand die buiten komt maar moeizaam weer een plek in de samenleving vindt. Het zijn de bekende problemen: wonen, werk, geen netwerk, schulden. We kennen de verhalen van ex-gedetineerden die buiten slapen. Dat wil niemand. Michael ziet dat vooral steeds meer ex-gedetineerden van Oostbloklanden dat overkomt. Ze kennen de bureaucratische wegen in bijvoorbeeld Amsterdam niet of nauwelijks.

Tot corona waren vertegenwoordigers van De Regenboog een maal in de maand aanwezig in bajesen waar behoorlijk wat met Amsterdam gelieerde gedetineerden zitten. Michael noemt daarbij met name Alphen aan den Rijn, maar ook Lelystad en Westzaan. De Regenboog zal daar contact zoeken om te bezien wat er mogelijk is. Bonjo zal daarvoor een visje uitgooien. Niet dat de lieden van De Regenboog je meteen aan een huis kunnen helpen, maar ze weten wel de weg in de stad.

De Regenboog heeft voor ex-gedetineerden zogeheten netwerkmaatjes. Zeker voor ex-gedetineerden met een psychiatrische aandoening, een licht verstandelijke beperking

en een verslavingsachtergrond is dat heel behulpzaam. Ze willen immers eenmaal buiten weer mee doen in de stad, in de samenleving. De maatjes helpen oude contacten te herstellen, maar uiteraard niet de criminele contacten. Ze gaan mee naar buurtactiviteiten en helpen zoeken naar vrijwilligerswerk, dat overigens bij De Regenboog zelf ook in ruime mate aanwezig is. Kortom: voor wie naar Amsterdam terugkeert na de bajes, is er opvang via De Regenboog. (JB)

Michael Sprokkereef is bereikbaar op 020-531 76 00. Zolang er nog geen ingang is via de RIC's kun je op deze manier direct contact hebben.

PENN

ADVOCATEN

"Sinds 2004 gefocust op het strafrecht. Duidelijke advisering en strategiebepaling in alle soorten strafzaken. U kunt ons ook bellen als u vrijblijvend wil kennismaken"

Wij houden deze volgorde voor ogen:

1. Ken het recht
2. Ken het dossier
3. Verplaats je in je cliënt
4. Verplaats je in de rechter
5. Kies de juiste woorden

Wij behandelen alle soorten strafzaken en voeren de verdediging bij alle rechtbanken en hoven in het land. Op betalende basis, maar ook pro deo.

Daarnaast staan wij u graag terzijde in procedures bij:

- De beklagcommissie
- De selectiefunctaris
- De RSJ
- De rechter in kort geding

Voor meer informatie:
Mr. D.M. Penn
088-2503200/06-29179198
www.pennadvocaten.nl

IGNIS
ADVOCATUUR

mr. A Yüksel

Strafrechtadvocaat
tel: 06 45 01 00 04

PLASMANADVOCATEN.NL

0206731548

John van den Heuvel

Gesprek met misdaadjournalist John van den Heuvel

‘Het belang van slachtoffers moet zwaar wegen’

Jaap Brandligt

John van den Heuvel is waarschijnlijk de bekendste misdaadverslaggever van Nederland. Geboren in Amsterdam als zoon van een Marokkaanse vader en Nederlandse moeder begon zijn carrière meteen na afronding van zijn havo bij de Amsterdamse politie, waar hij werd opgeleid en werkte als rechercheur. In 1990 stapte hij over naar de Telegraaf. Bekend werd hij onder meer door de ontmaskering van Desi Bouterse als drugsbaron en hij schreef als eerste over de criminele handel en wandel van de in opdracht van Willem Holleeder vermoorde vastgoedtycoon Willem Endstra, die door Holleeder werd afgeperst. Van den Heuvel was ook degene die spectaculaire achtergronden onthulde van een reeks liquidaties in de Amsterdamse onderwereld. Ook voor de omroep, met name RTL, heeft John aan talrijke programma's over misdaad en samenleving meegewerkt. Tijd voor Bonjo-baas Brandligt om hem weer eens op te zoeken.

Een afspraak met John van den Heuvel maak je niet zomaar. Maar toegenegen aan Bonjo als hij is, lukt dat toch snel, prima. Met zijn medewerker werd overeenkomen dat we elkaar bij 'JanTabak' in Naarden zullen treffen. Een mooie plek herinner ik me uit de tijd dat ik in mijn geboorte- en opgroeiplek Bussum woonde. Een beetje luxe, een beetje voor wat toen in ieder geval nog de betere standen heette. Dat viel nu toch wat tegen. Een lelijk opgekalefaterd NH-hotel zonder smaak of kraak. Maar goed, daar had ik het mee te doen. Eenmaal binnen werd ik opgevangen door een beveiliging van Van den Heuvel. Op dat moment realiseerde ik me hoe de onveiligheid zijn leven bestiert. Ik was inderdaad de man met wie hij had afgesproken. Dus konden we in gesprek.

Sodom en Gomorra

Hoe kijk je naar de criminaliteit op het ogenblik?, was mijn opstartvraag. "Het is niet allemaal ach en wee", was zijn reactie. Doordat we met enige afstand leeftijdgenoten zijn, konden we daarna een aantal herkenbare noties uitwisselen. "Vroeger was niet alles beter". Van den Heuvel herinnert zich nog levendig de tijd dat hij bij de politie in Amsterdam werkte. "Het was Sodom en Gomorra". De beelden van de junks die de Zeedijk overheersten, staan ook in mijn actieve geheugen gegrift. Het was een heftige periode, zeker toen de heroïne zijn intree deed. Dat bracht ons onvermijdelijk op de casus van drugsgebruik. Van den Heuvel constateert dat drugsgebruik 'genormaliseerd' is. Het is alom. In de discussie over wel of niet vrij geven, neemt hij een duidelijke positie in. "Ik ben niet voor het vrijgeven van drugs." Maar ook

hij ziet dat het huidige repressieve strafgerichte klimaat niet helpt. "Repressie moet in combinatie met preventie." Met criminaliseren alleen red je het niet. Hij is recent op uitnodiging van een groep studenten in Rotterdam geweest. Die studenten maken zich 'terecht' zorgen over het drugsgebruik in hun omgeving, zeker in de covid-periode. Ook zij zien het gemak waarmee in het uitgangscircuit, maar ook bij thuisfeestjes gebruikt wordt.

Het snelle geld

En ja, ook John van den Heuvel, constateert dat het niet lukt de straathandelaren uit het circuit te krijgen als je ze geen perspec-

Repressie moet in combinatie met preventie

tief biedt. "Aan die zwengel moet je draaien." Als je dat niet voldoende doet, dan is het water naar de zee dragen. "Ingewikkeld is wel, waar je de lijn legt bij de keuze voor vervolgen en preventie. Het blijft aantrekkelijk als je weinig hebt en je ziet om je heen dat er veel goud blinkt, om dan niet met je brommertje of als taxichauffeur voor het snelle geld

te gaan."

Taghi en consorten is een onderwerp waar je bijna niet omheen komt in een gesprek met John van den Heuvel. Over de vermening van boven- en onderwereld. "We moeten het voortgezet crimineel handelen in detentie bestrijden. We zijn daar te naïef in geweest." Het gaat daarbij niet om grote aantallen criminelen, zo'n dertig tot veertig gedetineerden in de AIT's en het EBI. "Je moet ze volstrekt isoleren." Hij verwijst naar het in zijn ogen succesvolle beleid in Italië. Daarin spreekt hij met één mond met minister van justitie Yeşilgöz. Met haar is hij het in dat opzicht eens. Ze deden daar in Italië twee dingen. De kroongetuigenregeling. Die kennen we hier ook. En - dat vooral - het onmogelijk maken van crimineel handelen vanuit de bajes. Maar dan wel op een manier waardoor je de dwang waaraan advocaat Weski mogelijk is bezweken, kunt voorkomen zonder het vier-ogen principe van contact met je advocaat aan te tasten. Van den Heuvel noemt het 'een soort long stay'. Hij doelt op de long-stay tbs waarbij de ingesloten prima met elkaar contact kunnen hebben, maar niet met de buitenwereld.

Wat bij mij de vraag oproept of levenslang dan ook altijd levenslang moet zijn. Dat trekt het gesprek wat breder dan de AIT's en EBI-mensen. Moet je - zoals Weerwind nu lijkt te willen - het niet beter mogelijk maken ook

met tot levenslang veroordeelden te anticiperen op vervroegde voorbereiding op weer buiten komen? Zoals je in het systeem van tbs vindt? "Wellicht," zegt Van den Heuvel, "maar daarbij is de bepalende rol van de nabestaanden doorslaggevend. Zonder hun instemming geen vervroegde vrijlating."

Vergelding blijft van belang

Ergens onderweg in het gesprek toont John zich behoorlijk tevreden over wat er in en rond detentie gebeurt. "Het detentiebeleid is prima." Hij gaat overigens niet mee in de nu lopende actie om korte straffen buiten de bajesen uit te laten dienen. Hij is ook geen voorstander van wat in België gebeurt, waar veel vervroegd wordt vrijgelaten. "Daar ga ik niet in mee. Vergelding is ook genoegdoening voor de nabestaanden en de slachtoffers van de criminele daad."

Hoe zit het dan met de verkorting van de voorwaardelijke invrijheidstelling tot twee jaar? Dat geeft toch minder kans op resocialisatie? "Dat is waar, maar het is ook - hier klinkt het opnieuw - een gebaar naar de slachtoffers. Zij krijgen geen verkorting van hun slachtofferschap."

Tot slot van het gesprek vraag ik nog naar zijn mening over het systeem waar een rechter iemand bijvoorbeeld twintig jaar gevangenisstraf en daarna nog tbs oplegt. Dat is toch uit de optiek van de behandelaar dan een kansloze missie? Iemand eerst twintig jaar in zijn sop gaar te laten smoren en dan nog behandelen. Daar komen we niet echt uit, want ook hier speelt weer de kwestie van genoegdoening versus terugkeer in de samenleving. Ook op dit punt wil Van den Heuvel de perceptie van de nabestaanden dan wel de slachtoffers meewegen.

Aan het eind onderstreept Van den Heuvel nog eens het belang dat Bonjo blijft bestaan. Hij belooft er het zijne aan te doen om dat alsnog gerealiseerd te krijgen. En intussen lijkt het er warempel op, dat die sympathieke toezegging gaat werken.

Advocaten in strafzaken
Venlo 077 351 10 42

lina
ADVOCATEN

Strafzaken | Overleveringszaken | Tbs-zaken | Cassatiezaken

Mevrouw mr. H.M.S. (Hettie) Cremers
Bokhovense Maasdijk 6
5221 BP 's-Hertogenbosch
T: 073 - 633 00 63

Strafrecht en
penitentiair recht

info@advocatenkantoorcremers.nl
www.advocatenkantoorcremers.nl

Mede auteur:
Bajesboek

Interessante gedachten van een strafrechter

Kortdurende detentie loopt vaak op recidive uit

Van de redactie

Mr. Geert Janssen, senior strafrechter in Amsterdam, besteedde in het tijdschrift *Sancties* uitgebreid aandacht aan de kortdurende detentie vanuit het perspectief van de strafrechter. Zijn conclusie is dat het opleggen van korte gevangenisstraffen – als onderdeel van de voorlopig hechtenis of puur als sanctie – vaak niet de juiste oplossing is voor het voorkomen van recidive.

Rechter Janssen begint met vast te stellen dat voor 'personen die te maken hebben met mensen die korte tijd hebben vastgezeten (in voorlopige hechtenis of gedurende een opgelegde gevangenisstraf) vrijheidsbeneming veelal geen positieve uitwerking heeft op het voorkomen van herhaling'. Ze keren na een korte detentieperiode vaak terug in de maatschappij zonder dat er iets in gang is gezet om terugval te voorkomen of dat er is gewerkt aan herstel. En ja: als je enkel en alleen mikt op vergelding

Benoem het doel van de straf ter zitting

dan biedt een strafrechtelijke veroordeling soelaas, maar dat betekent niet dat het ongewenste gedrag stopt. Een opvatting die door veel strafrecht deskundigen al heel lang wordt onderschreven. Prima dus als ook een senior rechter tot dat inzicht gekomen is.

Janssen stelt vast dat bij zo'n zeventig procent van alle

criminaliteit waarbij het gedrag van de dader grote impact heeft, het voorkomen van herhaling belangrijk is. Opvallend is wel dat Janssen elementen als verlies van baan, huis en relaties nauwelijks meeneemt in zijn beschouwing. Wel stelt hij vast dat kortdurende detentie veelal betekent dat er geen penitentiair programma (plan voor de laatste fase van de detentie) is, dat er geen voorwaarden zijn bij voorwaardelijke invrijheidsstelling, dat er geen verlofmogelijkheden zijn en geen nazorg. Hij heeft het dan over zitten tot zes maanden.

Ervaringsdeskundigen

Om tot een beter inzicht te komen, belegde hij een bijeenkomst waarin gereageerd kon worden op de stelling 'kortdurende detentie doet meer kwaad dan goed'. Daar waren deskundigen van Restorative Justice Nederland voor uitgenodigd, van het openbaar ministerie, een gevangenisdirecteur en van de reclassering. Na hen allen aangehoord te hebben, kwam rechter Janssen tot een aantal nadere gedachten. Zo zouden strafrechters beter moeten uitleggen wat ze met een straf willen en dat bij de zitting ook duidelijk moeten maken aan verdachten en

eventueel aanwezige slachtoffers. Dat verhoogt de bereidheid bij de dader om mee te werken en bij het slachtoffer het begrip van de bedoeling van de straf.

Op basis van een advies van de bij die bijeenkomst aanwezige gevangenisdirecteur

Informeert rechters hoe de strafverloop

(Molleman uit Arnhem) zou het vonnis en de beschouwing erin meegegeven moeten worden aan de bajes(en) waar de veroordeelde zijn straf uitzit, zodat daar al gewerkt kan worden aan het bereiken van het strafdoel en er niet gewacht hoeft te worden tot de betrokken dader weer buiten is en uit beeld verdwijnt. Dat uit beeld verdwijnen gebeurt namelijk al te vaak.

Terugkoppeling aan rechter

Dat dit idee het een en ander vereist van de medewerkers van de instellingen, wordt niet genoemd, maar is wel een feit. Het veronderstelt een heel andere houding en relatie met de ingeslotene. Boeiend is dat Janssen het belangrijk vindt dat de strafrechter na ommekeer van de straf op de

hoogte wordt gesteld van de resultaten die binnen bereikt zijn. Dan kan hij nagaan of zijn benadering een goede is. De rol van de reclassering is belangrijk stelt Janssen. Die moet in staat zijn altijd een advies uit te brengen voordat de straf wordt uitgesproken. Dat geeft de strafrechter opties om maatwerk te leveren. Maar ja, met de huidige menskracht van de reclassering is dat een utopie, realiseert Janssen zich.

Uitdagend is de stelling dat strafrechters bij het opleggen van voorwaardelijke straffen of bij een schorsing van voorlopige hechtenis buiten het strafrechtboekje moeten kunnen gaan. Dat eist een creativiteit waarvan Janssen zelf vaststelt dat lang niet al zijn collega's daartoe bereid of in staat zijn.

Advies aan wetgever

Janssen heeft ook een aantal gedachten waar de wetgever iets mee zou moeten doen. De motiveringsplicht moet worden uitgebreid met de verplichting om in het vonnis individuele strafdoelen op te nemen. In de wet moet worden vastgelegd dat de ontvangende instelling en de reclassering de beschikking krijgt over het veroordelende vonnis. Dat gaat overigens frictie geven als een gedetineerde wordt overgeplaatst. Uit bijvoorbeeld zorgdossiers weten we immers dat dat nogal eens niet gebeurt, dat mee sturen. Die verplichting zou dan ook moeten worden vastgelegd. Dat de reclassering betrokken moet worden bij de tenuitvoerlegging van een detentiestraf lijkt gezien al het bovenstaande niet onlogisch. Al zal dat vastleggen in regelgeving wel gevolgen hebben voor de financiering van de reclassering.

G.P.C. Janssen, De kortdurende detentie vanuit het perspectief van de strafrechter. Sancties 6/2022.

UIT DE PERS

Encrochat wettig bewijs

De wijze waarop justitie gebruik maakt van gekraakte Encrochat- en Sky-berichten kan volgens de Hoge Raad door de beugel. Dat is gebleken naar aanleiding van zogeheten prejudiciële vragen die sinds oktober vorig jaar aan de Hoge Raad gesteld kunnen worden om sneller duidelijkheid te verkrijgen over onontgonnen juridische kwesties. Advocaten hebben ook geen recht op informatie over de politieke hackoperaties in Frankrijk om de rechtmatigheid ervan nader te onderzoeken. De Hoge Raad vindt dat de Nederlandse rechter ervan uit moet gaan dat het buitenlandse onderzoek rechtmatig is verricht. De antwoorden van de HR op de vragen geven groen licht aan politie en justitie om door te gaan met het uitpluizen van de miljoenen berichten van Nederlandse gebruikers van de versleutelde berichtendiensten op cruciaal bewijs in waarschijnlijk nog vele honderden strafzaken. Voor de advocatuur, zo schrijft Camil Driessen van de NRC, gelden de antwoorden als een domper. Vorig jaar schreven 133 advocaten nog een brandbrief over het gebrek aan transparantie rond de hackoperaties. In de Bonjo 3 van dit jaar schreef advocaat Arthur van der Biezen uitgebreid over de ook volgens hem terechte twijfels over de rechtmatigheid van de ontsleutelde berichten.

NRC, 14 juni

VOOR AL JE STRAFZAKEN,
IN HEEL NEDERLAND!

Wij doen veel zaken
op het gebied van:

Cassatie
Detentierecht
Jeugdstrafrecht
Ontneming
Overlevering - Uitlevering
TBS - PIJ - ISD

Daamen, advocaten.

CASSATIE: NAAR DE HOGE RAAD IN JE STRAFZAAK?

Ga voor ervaring en kwaliteit! Cassatiespecialist Dirk Daamen heeft sinds 2007 meer dan **250 Hoge Raadzaken** behandeld en is lid van de Vereniging van Cassatieadvocaten in Strafzaken (VCAS). Info over de cassatieprocedure en een actuele lijst met uitspraken vind je op cassatie-in-strafzaken.nl.

BEL VRIJBLIJVEND: 043 - 204 1003

HEEFT JE ADVOCaat GEEN
TIJD VOOR BEKLAGZAKEN?

Ook in beklagzaken staat vaak veel op het spel. Of het nu gaat over detentiefasering, verlof of een disciplinaire straf: we helpen je graag! We hebben veel ervaring in procedures bij de commissies van toezicht, de selectiefunctaris en in beroep bij de RSJ.

English | Français | Deutsch
Español | Italiano

Meerssenerweg 273 A | 6224 AH MAASTRICHT
www.daamen-advocaten.nl (op whitelist DJI) | info@daamen-advocaten.nl
Mr. Daamen is lid van de specialisatieverenigingen NVSA, VCAS & VNJA

OOK OP TOEVOEGING
(PRO DEO)

'Mörd en Dödslag' - de Scandinavische politiethriller

Misdaadverhalen waren eeuwenlang vooral het domein van individuele speurneuzen. 'Detectives' heette het genre daarom. Zo'n speurneus kon een vriendelijk oud vrouwtje zijn (miss Marple), een excentrieke slimmerik (Sherlock Holmes), een cynische privédetective (Sam Spade), een filosofische magistraat (rechter Ooka), of een ijdele ex-politiefchef (Hercule Poirot) maar altijd een eenling, hooguit begeleid door iets dommere helpers aan wie ze (en daarmee aan de lezer) de zaak konden uitleggen.

Misdaden werden al die tijd nooit opgelost door het politie-apparaat. De politie mocht hooguit de boeven komen inrekenen nadat de speurneus de schuldigen had aangewezen. Zelfs de beroemdste politie-speurder commissaris Maigret loste al pijprokend zijn zaken in zijn uppie op.

Pas zestig jaar geleden mocht de politie voor het eerst als organisatie aan de bak in een misdaadverhaal. In 1965 verscheen 'Roseanna' (hier vertaald als 'De vrouw in het Götakanaal') van het Zweedse schrijverspaar Maj Sjöwall (1935-2020) en Per Wahlöö (1926-1975). Tot dit debuut waren Sjöwall en Wahlöö vertaler en journalist. Als gedreven wereldverbeteraars zochten ze een medium om de misstanden in de Zweedse samenleving aan de orde stellen. Ze kozen voor het misdaadverhaal om zo een groot publiek te bereiken.

Sinds het hele genre tot dat moment draaide om 'de speurneus' schiepen ze politiefchef Martin Beck, een zwaarmoe-dige, niet heroïsche speurneus. Maar omdat het waarheidsgehalte van hun verhalen cruciaal was voor hun missie, het aanklagen van de samenleving, bouwden ze een hele felrealistische afdeling om hem heen, met rechercheurs, straatagenten,

een patholoog-anatoom (lijken-snijder), een forensische afdeling en een niet-erg-subtiele Officier van Justitie ('Bulldozer Olsson').

De reeks werd een onvoorstelbaar succes. De hele 10-delige serie met inspecteur en later commissaris Martin Beck is in bijna alle talen vertaald en wereldwijd astronomisch verkocht. Alle delen zijn minstens één maar meestal meerdere keren tot een film of tv-serie bewerkt. En nog belangrijker: hun Scandinavische navolgers veroverden de wereld verder met hun boeken, films en (streaming) series. Henning Mankell creëerde politie-inspecteur Kurt Wallander, Håkan Nesser bedacht commissaris Van Veeteren. En vele andere auteurs als Åke Edwardson, Liza Marklund, Helene Tursten, Jo Nesbø, Arne Dahl, Kjell Eriksson, Karin Fossum, Gunnar Staalesen en Anna Jansson volgden het Sjöwall & Wahlöö voorbeeld. Hoewel de iconische Martin Beck reeks intussen een halve eeuw oud is (het tiende en laatste deel 'De terroristen' verscheen in 1975) zijn de verhalen nog steeds verbazend eigentijds. En de kale stijl grijpt je nog steeds meteen bij de strot. Met zinnen bestaande uit alleen broodnodige woorden beschrijven Sjöwall & Wahlöö de treurige achtergronden die misdaad meestal heeft, de psychologie van de hoofdpersonages die over de tien delen tergend langzaam duidelijk wordt, maar ook de bijna slapstickachtige missers van de politie, zoals in het fragment dat je hieronder vindt: 'De politie-inval'.

Tenslotte: als je me nu de klasieke vraag stelt naar 'de beste tien boeken om mee te nemen naar een onbewoond eiland' (of - uiteraard - naar de gevangenis) dan beveel ik je het tiental meesterwerkjes van Sjöwall & Wahlöö van harte aan. (TK)

De politie-inval

Maj Sjöwall en Per Wahlöö

(een afgerond fragment: alle genoemde personen horen bij het arrestatieteam, tenzij anders vermeld)

In het flatgebouw op Danviksklippan was alles zoals verwacht. Elk aan een kant van de deur stonden Gunvald Larsson en Rönn tegen de muur aan gedrukt. Ze hadden allebei een pistool in de hand. Gunvald Larsson zijn eigen Smith & Wesson .38 Master en Rönn een gewone 7,65 mm Walther. Tussen hen in stond Kollberg en achter hen was de trap propvol mensen. Daar waren Zachrisson en de traangasman en de hondenbegeleider en de hond en de twee nieuwe rechercheurs met machinepistolen en kogelvrije vesten. Men beweerde dat Bulldozer Olsson [de officier van justitie] zich in de lift bevond. Een wereld onder de wapenen, dacht Kollberg terwijl zijn blik de secondewijzer van Gunvald Larsson's precisiehorloge volgde. Zelf was hij ongewapend.

Nog vierendertig seconden. Gunvald Larsson's horloge was een luxe horloge, dat altijd precies gelijk liep. Kollberg was absoluut niet bang. Hij was veel te lang bij de politie geweest om bang te zijn voor mensen als Malmström en Mohrén [de criminelen]. Hij vroeg zich wel af waar ze aan dachten en over praatten daarbinnen, geïsoleerd met hun wapens en voorraad onderbroeken en bergen ganzeleverpasta en Russische kaviaar. Zestien seconden. De ene, kennelijk Mohrén, was duidelijk een grote lekkerbek. Kollberg had alle begrip voor die zwakte; hij was zelf ook buitengewoon gek op lekker eten. Acht seconden. Wat zou er met al dat lekkere eten gebeuren, als Mohrén en Malmström de handboeien aan hadden en waren weggevoerd? Zou hij het misschien goedkoop van Mohrén kunnen kopen? Zou dat heling zijn? Twee seconden. Russische kaviaar, die met het gele deksel, dacht Kollberg. Een seconde. Nul.

Hij zette zijn rechter wijsvinger op de deurbel. Heel kort, lang - pauze - kort - kort - kort - kort - pauze - lang, heel kort. Iedereen wachtte.

Iemand snakte hoorbaar naar adem. Een schoen kraakte. Zachrisson slaagde er op onbekende wijze in zijn pistool te laten rammelen. Hoe kan verdomme een pistool nou rammelen? Pistoolgerammel. Interessant woord, dacht Kollberg. Zijn maag knorde. Waarschijnlijk door de gedachte aan Russische kaviaar. Iets in het genre van de honden van Pawlow. Dat was echter alles wat er gebeurde.

Hoe kan verdomme een pistool nou rammelen?

Na twee minuten had nog steeds niemand op het bellen gereageerd. Volgens het plan moesten ze nu tien minuten wachten en dan weer aanbellen. Kollberg stak zijn rechterhand omhoog als signaal voor degene die achter hem stonden om zich voorlopig terug te trekken... Alleen Zachrisson, de hond, de hondenbegeleider en de traangasspecialist waren nog te zien en van hen trokken de drie eerstgenoemden zich terug de trap op en de laatstgenoemde de trap af. Rönn en Gunvald Larsson bleven staan.

Kollberg kende het plan tot in het kleinste detail, maar hij wist ook dat Gunvald Larsson er niet over piekerde het te volgen. Daarom ging hij nu iets opzij. Gunvald Larsson verplaatste zich ook, ging midden voor de deur staan en nam hem taxerend in ogenschouw. Hij zag er niet onmogelijk uit. Gunvald Larsson had een manie van deuren inslaan, dacht Kollberg. Weliswaar lukte het bijna altijd, maar Kollberg keurde de methode om principiële redenen af en schudde daarom zijn hoofd en trok een negatieve grimas. Niet onverwacht trok Gunvald Larsson zich hier niets van aan. Hij ging achteruit naar de muur en steunde ertegen met zijn rechterschouder. Rönn leek zich erbij aan te sluiten. Gunvald Larsson zette zich af om zich tegen de deur aan te werpen, in elkaar gedoken en met de linkerschouder naar voren, een levende stormram van honderdacht kilo en honderdtweënegentig centimeter lang. Kollberg deed natuurlijk ook mee, nu de zaken

Uw strafrechtadvocaat
in Groningen, Friesland en Drenthe!

Logemann
strafrechtadvocaat

Mr. Paul Logemann
Bel direct: 06 361 22 693
www.advocatenkantoor-logemann.nl

Strafrechtadvocaat
mr. Mohamed Rafik

- Levensdelicten
- Drugszaken
- Terrorisme
- Gewelddelicten
- Ontnemingszaken
- Uitlevering
- Overlevering
- Vermogensdelicten
- Verkeersdelicten
- Zedenzaken
- Fraude
- TBS
- Beslag
- Detentierecht

Nederlands
English
عربي (Arabisch)
Tamazight (Berbers)

06 18 35 66 29
rafik@kvrzadvocaten.nl

Rafik
ADVOCATAAR

deze wending bleken te nemen.

Niemand kon echter voorzien wat er in de volgende minuut zou gebeuren.

Gunvald Larsson slingerde zich naar voren en de deur vloog open met een onvoorstelbare snelheid, alsof hij er eigenlijk helemaal niet was geweest.

Hij viel door het raam in een wolk van glasscherven

Het onverwachte gebrek aan weerstand maakte dat Gunvald Larsson recht door de deuropening vloog en zonder te kunnen remmen ging hij helemaal uit balans in sterk voorover hellende houding dwars door de kamer heen als een op hol geslagen hijskraan, en sloeg hard met zijn hoofd tegen het raamkozijn in de muur ertegenover. De rest van zijn enorme stoffelijke omhulsel volgde echter verder de wet van de zwaartekracht. Het zwaaide rond en helaas naar de verkeerde kant, zodat hij de ruit met zijn achterwerk eruit drukte en achteruit door het raam viel in een wolk van glasscherven. In absoluut de laatste seconde liet hij zijn pistool los en greep het kozijn vast met zijn grote knuist, en bleef zo vijf verdiepingen boven de grond hangen met het grootste gedeelte van zijn lichaam buiten het raam, zich vertwijfeld vastklampend met zijn rechterhand en rechter knieholte. Het bloed stroomde uit diepe snijwonden in zijn hand en zijn broekspijp begon ook al rood te worden.

Rönn was niet even vlug maar toch snelvoetig genoeg om de drempel over te komen voordat de deur terugvloog met piepende scharnieren. Hij raakte hem met volle kracht met zijn voorhoofd. Hij verloor zijn pistool en viel achterover op het trapportaal. Toen de deur na de botsing met Rönn voor de tweede maal openvloog lukte het ook Kollberg om zich de flat binnen te werpen. Een snelle blik toonde aan dat het enige menselijke in de kamer Gunvald Larsson's ene hand en rechter onderbeen was en Kollberg stortte naar voren en greep met beide handen het been vast.

Het risico dat Gunvald Larsson naar beneden en dood zou vallen was dreigend. Kollberg leunde met zijn aanzienlijke lichaamsgewicht op het been en kreeg met zijn rechterhand de vechtende linkerarm van zijn collega te pakken. Gedurende enkele seconden leek het alsof het gewicht ongunstig verdeeld was en voelde het aan alsof ze allebei naar beneden zouden storten. Maar Gunvald Larsson liet de greep van zijn verwonde rechterhand niet los, en met inzet van al zijn krachten lukte het Kollberg tenslotte zijn in nood verkerende collega op te tillen, zodat deze tenminste weer half binnen was, kapotgescheurd en bloedend weliswaar, maar toch bijna in veiligheid.

Rönn had het bewustzijn niet verloren en kwam nu op handen en voeten over de drempel naar binnen kruipen, terwijl hij naar het pistool tastte dat hij bij zijn val verloren had.

De volgende man op het toneel was Zachrisson en onmiddellijk achter hem aan kwam de hond met lange sprongen. Zachrisson zag Rönn rondkruipen, terwijl bloed uit diens hoofd neerdruppelde op een pistool dat op de grond lag. Hij zag ook Kollberg en Gunvald Larsson in elkaar verward en bebloed bij het versplin-

terde raam en kennelijk niet meer in strijdbare toestand.

Zachrisson riep: 'Stop! Politie!'

Toen hief hij zijn pistool op en schoot een schot, dat de plafonnière raakte, een witte glazen bol. Die plofte met een oorverdovende knal uit elkaar.

Toen keerde hij zich op zijn hielen om en schoot op de hond. Het dier zonk door zijn achterpoten en stootte een smartelijk gehuil uit, dat door merg en been ging.

Zachrisson's derde schot ging door de openstaande badkamerdeur en perforeerde de warmwaterleiding. Een lange staal heet water spoot sissend de kamer in.

Hij schoot nog een keer, maar het pistool flikte en het mechanisme kwam vast te zitten.

De hond weigerde los te laten

De hondenbegeleider kwam met een wilde blik naar boven rennen.

'Die schoften hebben op Boy geschoten,' riep hij schel en trok zijn dienstwapen.

Hij zwaaide met het pistool en keek buiten zichzelf om zich heen op zoek naar iemand om wraak op te nemen.

De hond huilde erger dan ooit.

Een politieagent in een blauwgroen kogelvrij vest en met een schietklaar machinepistool rende door de deuropening maar struikelde over Rönn en viel pardoes op de grond. Zijn wapen schoot weg over het parket. De hond, die kennelijk niet levensgevaarlijk gewond was, beet hem in zijn ene kuit. De politieagent begon om hulp te roepen.

Kollberg en Larsson waren weer binnen, gewond en uitgeput maar met twee conclusies klaar in hun hoofd. Primo: er was niemand in de flat geweest. Malmström noch Mohrén noch iemand anders. Secundo: de deur was niet op slot geweest en vermoedelijk niet eens goed dicht.

De straal warm water uit de badkamer was nu gloeiend heet en stomend en trof Zachrisson in zijn gezicht.

De politieagent in het veiligheidspak kroop naar zijn machinepistool toe. De hond weigerde los te laten en sleepte zich mee met zijn tanden diep in het vleezige been van het slachtoffer.

Gunvald Larsson stak zijn bloedige hand omhoog en brulde: 'Stop godverdomme ...'

En juist op dat moment gooide de traangasspecialist snel opeenvolgend twee traangasgranaten door de deuropening. Ze vielen op de grond tussen Rönn en de hondenbegeleider in en explodeerden onmiddellijk.

Iemand schoot nog een keer; wie weet men niet zeker, maar waarschijnlijk was het de hondenbegeleider. De kogel trof de verwarmingsradiator op een centimeter van Kollbergs knie, ketste fluitend op het trapportaal in en raakte de traangasman in zijn schouder.

Kollberg probeerde te roepen: 'We geven ons over! We geven ons over!'

Maar het werd alleen maar een schor geknars.

Uit: De gesloten kamer, Bruna 1974, vertaald door Ulla Jansz.

**BOUWMAN
ROODVELDT
KAPINGA
STRAFRECHTADVOCATEN**

Bouwman - 06-12096047
Roodveldt - 06-21886457
Kapinga - 06-53408088
Peters - 06-43122410

**MAAK JIJ STRIPS?
SCHRIJF JIJ VERHALEN?
MAAK JE TEKENINGEN
OF GEDICHTEN?**

STUUR HET NAAR BONJO!

**Bos en Lommerplein 270
1055 RW Amsterdam**

WASSENAAR
STRAFRECHTADVOCATUUR

**FIGHT
FOR
FREEDOM**

TEL: 073 - 302 00 05
WASSENAARSTRAFRECHT.NL

**Vasco Chorus
Advocatuur**

Genoeg gezeten?
Problemen met faseren?
Loop met mr. V.S.J. Chorus
uw vrijheid tegemoet!
Uw specialist in klacht-
en strafzaken.

Neem vrijblijvend contact
op:
06-19379730
www.vascochorus.com

**Strafcassatie
Mr. M.W. Stoet**
Cassatie specialist
- 25 jaar ervaring -

Lid vcas/hvsa - Toevoeging/ 'pro deo' mogelijk - persoonlijke benadering
Stoet en Krijger advocaten - tel: 070-3463839 - stoet@stoet-krijger.nl

Formule 1

Zondag 30 juli	
GP België	15.00 uur
Zondag 27 augustus	
GP Nederland	15.00 uur
Zondag 3 september	
GP Italië	15.00 uur
Zondag 17 september	
GP Singapore	14.00 uur
Zondag 24 september	
GP Japan	7.00 uur
Zondag 8 oktober	
GP Qatar	16.00 uur

ETAPPE	DATUM	ROUTE	KM	TERREIN
1	26-aug	Barcelona – Barcelona	14,6	TTT
2	27-aug	Mataró – Barcelona	181,3	heuvels
3	28-aug	Súria – Arinsal	158,8	bergen
4	29-aug	Andorra la Vella – Tarragona	183,4	vlak
5	30-aug	Morella – Burriana	185,7	heuvels
6	31-aug	La Valle d'Uixó – Javalambre	181,3	bergen
7	01-sep	Utiel – Oliva	188,8	vlak
8	02-sep	Dénia – Xorret Catí	164,8	bergen
9	03-sep	Cartagena – Caravaca de la Cruz	180,9	heuvels
rustdag	04-sep	rustdag		
10	05-sep	Valladolid – Valladolid	25	ITT
11	06-sep	Lerma – Laguna Negra	163,2	heuvels
12	07-sep	Óvega- Zaragoza	165,4	vlak
13	08-sep	Formigal – Tourmalet	134,7	bergen
14	09-sep	Sauveterre-de-Béarn – Larra Belagua	161,7	bergen
15	10-sep	Pamplona – Lekunberri	156,5	heuvels
rustdag	11-sep	rustdag		
16	12-sep	Lienres – Bejes	119,7	heuvels
17	13-sep	Ribadesella – Angliru	122,6	bergen
18	14-sep	Pola de Allande – La Cruz de Linares	178,9	bergen
19	15-sep	La Bañeza – Íscar	177,4	vlak
20	16-sep	Manzanares El Real – Guadarrama	208,4	heuvels
21	17-sep	Hipódromo de la Zarzuela – Madrid	101	vlak

COLUMN

THEO KNIPPENBERG

Misdaad als
tijdverdrijf
in de gevangenis

(met een oproep aan de bajesbibliothecarissen)

Kookboeken inspireren je tot koken. Tuinboeken tot tuinieren. En misdaadboeken zetten je aan tot...

Nee godzijdank niet. Hoop ik. Want dan zouden de gevangenis en misdaadboeken nog véél voller zitten. De mensheid blijkt nu eenmaal dól op misdaad. Misdaad is (hand-in-hand met de liefde, die twee gaan trouwens heel vaak samen) met stip het populairste thema van alle verhaalgenres, of ze nou verteld worden via speelfilms, tv-films en binge-series, of zoals daarvoor eeuwenlang via de boekdrukkers en later natuurlijk de bulkboekdrukkers.

Nog eerder, in de Middeleeuwen, verhaalden de minstrelen op dorpspleinen en in kastelen hun publiek bij kaarslicht en een spetterend houtvuur op spannende actuele thrillers. Over een gewiekste oplichter bijvoorbeeld (Reinaert de Vos), of over een moordcomplot dat dankzij een inbraak wordt verijdeld (Karel ende Elegast), of over het treurige slachtoffer van een loverboy (Mariken van Nimwegen).

Bestseller aller tijden

En als we nóg verder teruggaan in de tijd, lezen we (bij een olielampje) de Griekse tragedies, vol gruwelijk geweld, misdaad en straf! Kortom, zoals mijn opa al zei: "Niets is ooit écht nieuw".

Zelfs de Westerse Bestseller aller tijden, de Bijbel, kleurt van begin tot eind rood van het bloed en paars van het bedrog.

Enfin, de bijbel wordt je vast wel op verzoek verstrekt in de meeste gevangenisbibliotheken. Dus die zal ik hier niet bespreken. Maar voor alle ander leesvoer ben je afhankelijk van een gevangenisbibliotheek (als die er is) of van een goedwillend thuisfront. Om je daarbij wat richting te geven, wil ik graag in de Bonjo vaker wat 'niet-bijbelse' boeken bespreken.

Ik doe dat nu dus al, telkens met een 'kort-verhaal-met-inleiding'. Zo richt ik de spotlight deze keer op de Scandinavische politiethriller. En het zou leuk zijn als de genoemde Sjöwall & Wahlöoreeks ook voorhanden is in de gevangenisbibliotheek. Net als de bijna-net-zo-steengoeie 'Wallander'-boeken van Henning Mankell. En de rest die ik noem.

Oproep

Maar er zijn nou eenmaal ook veel prachtschrijvers die nooit een kort verhaal schreven en waaruit ik zelfs geen afgerond fragment weet te peuren. Ook daar wil ik graag af en toe aandacht aan besteden, en ook dan zou het fijn zijn als de boeken die ik bespreek en aanbevel, beschikbaar zijn in de bajesbib.

Zoals ik in het maartnummer van de Bonjo beschreef, heb ik de 'literatuur' – en de kracht van het lezen – zelf ook ontdekt in een jeugdgevangenis. Ja, dankzij de gevangenisbibliotheek! Het heeft mijn leven een positieve draai gegeven. En ik ben lang niet de enige. Ook schrijver en presentator Ozcan Akyol ('Eus') vertelde hoe hij in de gevangenis het lezen ontdekte, een kantelmoment in zijn leven. En zo zijn er ongetwijfeld veel meer.

Daarom hierbij een oproep aan de bajesbibliothecarissen (excuus, er is vast een formelere functieomschrijving met veel woorden erin): Als ik jullie kan bereiken kunnen we voortaan per mail overleggen welke boeken ik ga bespreken. Liefst natuurlijk titels die al in de bieb aanwezig zijn. Je kunt je daarvoor aanmelden via bonjo@bulkboek.nl.

PROGRAMMA EREDIVISIE 2023 - 2024

SPEELRONDE 1

vrijdag 11 augustus

20:00 FC Volendam Vitesse

zaterdag 12 augustus

16:30 PSV FC Utrecht
 18:45 SC Heerenveen RKC Waalwijk
 20:00 AJAX Heracles Almelo
 21:00 PEC Zwolle Sparta

zondag 13 augustus

12:15 NEC Excelsior
 14:30 Feyenoord Fortuna Sittard
 14:30 AZ Go Ahead Eagles
 16:45 Almere City FC FC Twente

SPEELRONDE 2

vrijdag 18 augustus

20:00 Heracles Almelo NEC

zaterdag 19 augustus

16:30 Excelsior AJAX
 18:45 Vitesse PSV
 20:00 Fortuna Sittard Almere City FC
 21:00 Go Ahead Eagles FC Volendam

zondag 20 augustus

12:15 FC Utrecht SC Heerenveen
 14:30 Sparta Feyenoord
 14:30 FC Twente PEC Zwolle
 16:45 RKC Waalwijk AZ

SPEELRONDE 3

zaterdag 26 augustus

16:30 NEC RKC Waalwijk
 18:45 PSV Go Ahead Eagles
 21:00 Excelsior Fortuna Sittard

zondag 27 augustus

12:15 PEC Zwolle FC Utrecht
 14:30 Feyenoord Almere City FC
 16:45 SC Heerenveen Sparta

SPEELRONDE 4

vrijdag 1 september

20:00 Sparta NEC

zaterdag 2 september

16:30 Almere City FC PEC Zwolle
 18:45 Go Ahead Eagles SC Heerenveen
 20:00 RKC Waalwijk PSV
 21:00 Heracles Almelo Excelsior

zondag 3 september

12:15 FC Utrecht Feyenoord
 14:30 Fortuna Sittard AJAX
 14:30 FC Volendam FC Twente
 16:45 Vitesse AZ

SPEELRONDE 5

zaterdag 16 september

16:30 Feyenoord Heerenveen
 18:45 Vitesse RKC
 20:00 Fortuna Volendam
 20:00 PSV NEC
 21:00 Heracles Utrecht

zondag 17 september

12:15 PEC Go Ahead
 14:30 Excelsior Almere
 14:30 Twente Ajax
 16:45 AZ Sparta

SPEELRONDE 6

vrijdag 22 september

20:00 Go Ahead Fortuna

zaterdag 23 september

16:30 Volendam Heracles
 18:45 NEC Utrecht
 20:00 Almere PSV
 21:00 Heerenveen Excelsior

zondag 24 september

12:15 Sparta Vitesse
 14:30 Ajax Feyenoord
 16:45 PEC AZ
 16:45 RKC Twente

SPEELRONDE 3 / 7

woensdag 27 september

18:45 Twente Vitesse
 21:00 Ajax Volendam

donderdag 28 september

20:00 AZ Heracles

zaterdag 30 september

16:30 Feyenoord Go Ahead
 18:45 Utrecht Almere
 18:45 PSV Volendam
 21:00 Twente Heerenveen
 21:00 RKC Ajax

zondag 1 oktober

12:15 NEC Vitesse
 14:30 Excelsior Sparta
 14:30 Heracles PEC
 16:45 AZ Fortuna

SPEELRONDE 8

vrijdag 6 oktober

20:00 Volendam Utrecht

zaterdag 7 oktober

16:30 Heerenveen NEC
 18:45 Almere RKC
 20:00 Go Ahead Heracles
 21:00 Vitesse Excelsior

zondag 8 oktober

12:15 PEC Feyenoord
 14:30 Ajax AZ
 14:30 Fortuna Twente
 16:45 Sparta PSV

Leden Comité van Ondersteuning Bonjo

Veronique Aicha Achoui, Rescaled - Europese Beweging voor Detentiehuizen - **Mr. Arthur van der Biezen**, Strafrechtadvocaat - **Prof. mr. dr. Miranda Boone**, Hoogleraar Criminologie en Vergelijkende Penologie - **Mr. Jeroen Chorus**, Oud-vicepresident gerechtshof Amsterdam, voorzitter strafkamer - **Prof. dr. Anja Dirkwager**, Hoogleraar Reclassering VU Amsterdam - **Prof. dr. Theo Doreleijers**, Hoogleraar Forensische Psychiatrie, Faculteit der Rechtsgeleerdheid en Criminologie - **Dr. Nieke Elbers**, Onderzoeker Herstelrecht - **John van den Heuvel**, Journalist - **Mr. Theo Hiddema**, Strafrechtadvocaat - **Mr. Rachel Imamkhan**, Internationaal Strafrechtadvocaat - **Mr. dr. Pauline Jacobs**, Hoofddocent Strafrecht - **Mr. Björn Jegers**, Advocaat - **Prof. em. dr. Gerard de Jonge**, Hoogleraar Penitentiaal Recht, Auteur Bajesboek - **Jack Keijzer**, Vader van slachtoffer misdrijf - **Expertisecentrum KIND**, Herstel band tussen (ex-)gedetineerde ouder en kind - **Mr. Job Knoester**, Strafrecht- en tbs-advocaat - **Mr. Anka Knol**, Strafrechtadvocaat - **Mr. Cees Korvinus**, Strafrechtadvocaat - **Prof. dr. Peter van der Laan**, Hoogleraar Jeugdstrafrecht - **Mr. Jordi L'Homme**, Strafrechtadvocaat bij Plasman cs Advocaten - **Prof. dr. Mr. Marijke Malsch**, Hoogleraar Empirisch Juridisch Onderzoek - **Prof. mr. S. Meijer**, Hoogleraar Penitentiaal Recht - **Prof. mr. dr. Gerard Mols**, Plv. raadsheer gerechtshof Den Bosch, oud-hoogleraar strafrecht, decaan rechtsgeleerdheid, rector-magnificus Universiteit Maastricht - **Prof. mr. Egbert Myjer**, Oud-rechter Europees Hof van de Rechten van de Mens, em. bijz. Hoogleraar Strafrecht en Mensenrechten VU - **Mr. Peter Plasman**, Strafrechtadvocaat - **Dr. Joni Reef**, Docent en onderzoeker criminologie - **Prof. em. mr. Theo de Roos**, Emeritus-hoogleraar strafrecht Universiteit Tilburg, oud-advocaat te Amsterdam en raadsheerplaatsvervanger gerechtshof Den Bosch. - **Mr. Willem van Schendel**, Oud-vicepresident en oud-voorzitter van de Strafkamer van de Hoge Raad - **Prof. em. dr. Paul van Seters**, Hoogleraar rechtssociologie, Hoogleraar globalisering en duurzame ontwikkeling - **Mr. Gertjan Slump**, Criminoloog, medeoprichter Restorative Justice Nederland - **Mr. Gerard Spong**, Strafrechtadvocaat en strafficassatiespecialist - **Mr. Mark-Willem Stoet**, Strafrechtadvocaat, cassatieadvocaat - **Prof. mr. Wouter Veraart**, Hoogleraar Rechtsfilosofie - **Dr. Simon Vuyk**, Criminoloog, juridisch journalist - **Paul Vugts**, Journalist - **Dr. Simon Vuyk**, Oud-directeur Orthopedagogisch centrum De Marke - **Mr. Frank Wieland**, Oud-voorzitter Rechtbank Amsterdam - **Dr. Hilde Wermink**, Universitair hoofddocent strafrecht en criminologie

UIT DE PERS

Richard de Mos

Naar aanleiding van de vrij-spraak voor de Haagse politicus Richard de Mos afgelopen voorjaar schreef Marcel van Roosmalen een pittige column in NRC. Ondanks dat hij is vrijgesproken van het runnen van een criminele organisatie, van omkoping, van meened enzovoort vindt Van Roosmalen dat hij daarmee nog geen groot of goed politicus is. "Hij was en blijft een volksmenner, een populistisch clowntje, waarvan je halverwege zijn show al denkt: kan hij ook uit?" En hij gaat nog even door: "Ik gun hem zijn overwinning zoals je een varken in de megastal ook een leuker leven gunt. Laat Den Haag dan maar zijn modderpoel zijn, laat ze

daar maar om de blubberbak staan in hun groen-gele kleding en hem bij iedere omwenteling toejuichen." Politici die de getapte jongen uithangen zijn volgens Van Roosmalen de ergste: "Hart voor Den Haag is een veel te grote carnavalsvereniging, de raad van elf bestaat uit vrije jongens met een grote mond." De columnist zal het door het O.M. aangetekende 'gedeelte-lijke' hoger beroep in de zaak tegen De Mos ongetwijfeld met even 'bescheiden' belangstelling volgen. In de Haagse gemeenteraad is het echter ook zonder De Mos nog steeds hommeles.

NRC, 24 april

Organisaties die lid zijn van Bonjo:

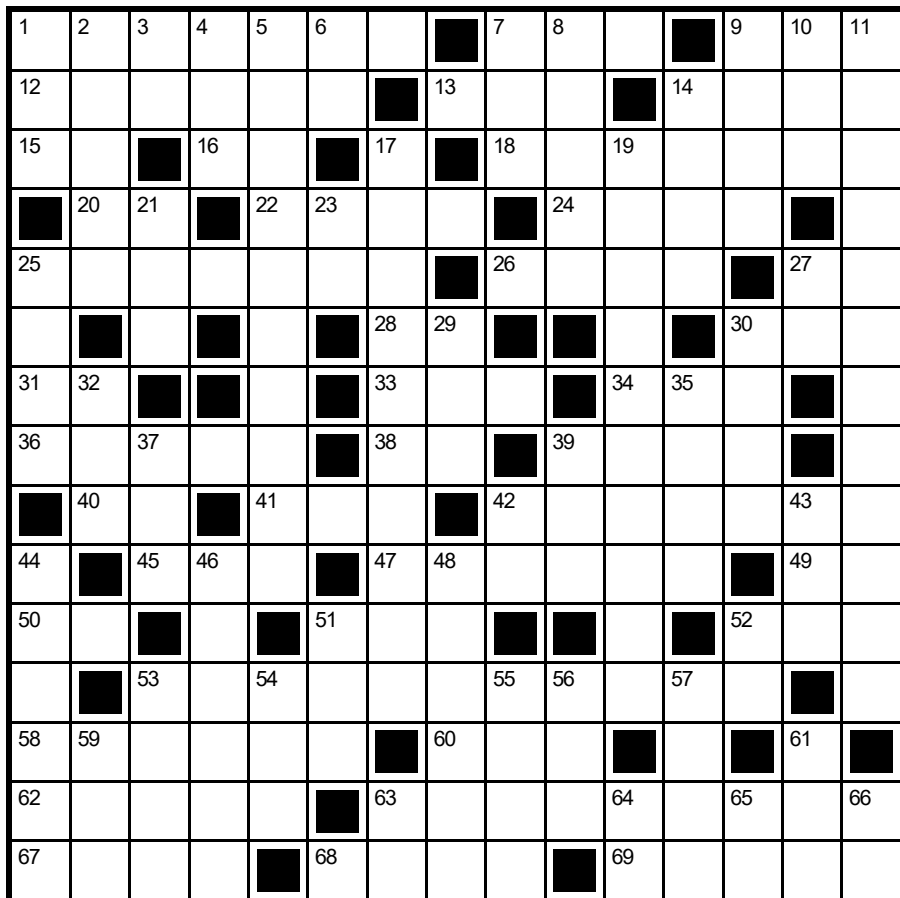
Agape4You
Akadis Careers BV
Aktiva
Alea Care
APO Nederland
aXnaga
Bedrijfsadvieskantoor
Belangenvereniging Druggebruikers MDHG
Blijf van mijn Dier
Bond Belangenbehartiging Gedetineerden
Bureau Maatschappelijk Herstel & Reïntegratie
Bureau Nieuwe Kansen
Chito uit Ervaring
Cliëntenservicepunt De Woenselse Poort
Currentwerkt
De Harde Leerschool
De Regenboog
Deeper Justice
Detentishop Benelux B.V.
Drugspastoraat Amsterdam

Een nieuwe start
Eigen Plan
Exter-Art
Forensica Onderzoek en Advies
Het 8ste Wonder
Informatie SteunPunt
Jurcoach
Kriminaliteit & Strafrecht
Landelijk Gedetineerden Commissie
Mainline
Mijn Reclassering
Motiva Straatadvocaten
Naves mentorschap & advies
Nedlegal
Never Lose Hope
Onterecht Gedetineerd
Peelgrijn educatieve onthemingstochten
PI Nieuwegein
Plantje voor Morgen
Platform Kocon

Platform Relaties van Gedetineerden
PrisonLAW
Re-Boost
Regenboogkind
RESO
Samen Door - Trigel
SimoneAtWerk
Steunpunt Gevangenispastoraat
Stichting Agricola
Stichting Arrestantensteungroep
Stichting Bakboord
Stichting Blocknotes
Stichting de Zijderups
Stichting Dovo
Stichting Duizend Handen
Stichting Educatie Achter Buitenlandse Tralies
Stichting Eigen Kracht
Stichting Juradi
Stichting Juran
Stichting Moria

Stichting Paard in Nood
Stichting Profor
Stichting Re-Boost
Stichting The Young Ones
Stichting Tijdelijk Eigen Kamer
Stichting Visie R
Stichting Vrij
Stichting Vrouw en Welzijn
Straatconsulaat
Surant
Team Enkelband
TIME-WORK Arbeidsbemiddeling
Total Training Service
Ver. Vrijwillige Hulpverlening Gedetineerden
Alkmaar
Vrijwillige Hulpdienst Eindhoven
Vrijwillige Hulpverlening aan (ex-)Gedetineerden
Young In Prison
Zorgconcept

BONJO BAJES PUZZEL

BUZING Puzzels

Horizontaal

- 1. Einduitkomst - 7. Ik - 9. Arbeidstijdverkortng - 12. Dans - 13. Wortel -
- 14. Bestekamer - 15. Geloof - 16. Achter - 18. Geduvel - 20. Eerwaarde Moeder (afk.)
- 22. Bijbelse figuur - 24. Alleenspel - 25. Griekse voornaam van Nederlandse
- troubadour - 26. Hetzelfde - 27. Nummer - 28. Leraar - 30. Onderzoekinstelling -
- 31. Verenigde Naties - 33. Boom - 34. Tijdperk - 36. Vrijgelaten advocaat -
- 38. Geografische mijl (afk.) - 39. Bijbelse figuur - 40. Koninklijke Landmacht -
- 41. Eerwaarde Heer (afk.) - 42. Middagvoorstelling - 45. Afdeling Intensief
- Toezicht - 47. Opgedooft e-mailsysteem - 49. Oude lengtemaat - 50. In zake -
- 51. Aanwijzend vnw. - 52. Ongebonden - 53. Kenmerk van detentie met veel
- recidive - 58. Vervolgens - 60. Erg - 62. Brabantse plaats - 63. Eerzuchtig -
- 67. Niets - 68. Kleur - 69. Voorzetsel.

Verticaal

- 1. Sociale Verzekeringsraad - 2. Huisbediende - 3. Oosterlengte - 4. Voorzetsel -
- 5. Door de staat geregeuleerde verkoop van cannabis - 6. Onder andere -
- 7. Economische gemeenschap (afk.) - 8. Spook - 9. Aldus - 10. Afslagplaats -
- 11. Intiem - 14. Boom - 17. Afgezaagde reden voor nieuwe maatregelen -
- 19. Kerker waar Hugo de Groot zat opgesloten - 21. Met medewerking van -
- 23. Uiting van kou - 25. Dubbelzinnige achternaam ex-gevangenisdirecteur -
- 27. Onbekende - 29. Verdragingsmiddel - 30. Losse naad - 32. Lichaamsdeel -
- 35. Tocht - 37. Bladgroente - 39. Wilde haver - 42. Moeder - 43. Voordat - 44. Deel
- van de dag - 46. Elpen - 48. Stuk huisraad - 51. Daar ter plaatse (afk.) - 52. Van een
- 53. Walkant - 54. Cilinder - 55. Raad eens - 56. Zeer - 57. Verrichten - 59. Plaats in
- Overijssel - 61. Meelproduct - 63. Vogelproduct - 64. In oprichting -
- 65. Eerwaarde heer - 66. Gram (afk.).

OPLOSSING VAN DE PUZZEL STAAT OP PAGINA 2.

BONJO WOORDZOEKER

ACCENT	GEFOETER	KORTOM	SECRET	TOVERBAL
AJUIN	GELEIDE	MEREL	SETBAL	TRENS
ALLENGS	GROND	MOREEL	SKELET	VERNIETIGING
ASSORTIMENT	INNERLIJK	MOSKEE	SKIFFEUR	VERSJE
BEKAF	KLEWANG	OKSEL	SLURF	VITAAL
EETPAUZE	KLUNS	OPGOOI	SNEEP	VREDE
ELITE	KNOFLOOK	PERSE	SUIKERMELOEN	WAFEL
FERRY	KOETS	PUNCH	TAPTOE	
GAZON	KOMKOMMERSALADE	SCHUB	TEMPO	

BUZING Puzzels

OPLOSSING VAN DE WOORDZOEKER STAAT OP PAGINA 2.

**Gevangenzorg
Nederland**
Geloof in herstel

Je kunt **iets**
doen voor je
familie thuis

Vraag hulp voor je partner, bezoek voor je ouders.
☎ 0800 331 05 68 (gratis en niet geblokkeerd).

Gevangenzorg Nederland steunt
(ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun familie.

echte liefde

BONJO CONTACT BUREAU

ZO WERKT HET CONTACTBUREAU

1. Je stuurt je advertentie naar Bonjo contactbureau, Bos en Lommerplein 270, 1055 RW Amsterdam. 2. Bonjo stuurt de advertentie naar een beoordelingscommissie. Deze moet goedkeuring geven voor plaatsing. 3. Bij goedkeuring plaatst Bonjo je advertentie in de Bonjo en/of op de website. 4. Een reactie op een advertentie stuur je naar Bonjo contactbureau. Vermeld hierbij wel het advertentienummer anders kunnen wij je reactie niet doorsturen. Doe een postzegel op de enveloppe en stuur 'm op. 5. Als je reageert maar niet wilt dat je adres bekend wordt, vermeld je adres dan niet in je brief maar op een bijgevoegd papiertje. Zonder je adres kunnen wij geen reacties naar je terug sturen. Een eerlijk verhaal scoort het best. Dus schrijf een brief met daarin je interesses, hoe lang je nog moet, wat je graag wilt en wat weer niet. Ieder die de site bezoekt weet dat hij/zij met een gedetineerde te maken heeft. Transparanter kan niet!

Deze keer niet meer dan drie contact-verzoekjes. Geen idee waar deze plotselinge terugloop aan te wijten is. Moet deze rubriek maar worden opgeheven? Wij van Bonjo dachten de lezers er een plezier mee te doen. Trouwens best veel werk om alle reacties z.s.m. bij de juiste persoon te krijgen. We deden het graag, maar als 't niet meer nodig is, hebben we weer tijd voor andere dingen. Anderzijds gaan we die contactadvertenties dan wel missen, vrezen we. Dus voor de draad ermee: óf jullie bedelven ons weer met aanvragen, óf we stoppen ermee. We zullen zien. Geen gezeur meer verder, hier de drie aanvragen van deze zomer.

2065

Dag dames, mijn naam is M.K. en ik ben 35 jaren jong. Ik ben een lieve, vrolijke en zorgzame man van Afrikaanse afkomst. Graag kom ik in contact met een eerlijke en lieve vrouw om mee te schrijven. Hopelijk tot snel.

2066

Hallo dames, mijn naam is Raymond en ik ben een goed uitzienend half bloedje van Surinaams/Nederlands afkomst. Ik ben 178 cm en weeg 77 kilo. Ik zoek een leuke dame om lekker mee te schrijven. Ben jij die leuke dame? Aarzel dan niet. Raymond.

2067

Hallo iedereen wie dit leest. Via deze weg zoek ik serieus en een positief ingestelde vrouw om samen pen-contact te mogen hebben. Mogelijk ben jij die dame waar ik een schrijfcontact mee wil opbouwen. Ik zit nu in PI Zaanstad. Lijkt het jou leuk om mij te leren kennen, neem dan contact met mij op en ik stuur je een brief terug. Ik reageer altijd en wie weet klikt het wel groetjes van B.

Toen begon ik met lezen

Jamal S.

Mijn eerste jaar was het zwaarst. Ik herinner me nog hoe ik met het parketbusje richting de gevangenis werd gebracht. Hoge muren en hekken brachten mij een gevoel van ultiem besef. Die dag werd ik me bewust van mijn falen. Obsessieve gedachtes malen herhaaldelijk door mijn hoofd. *Is dit werkelijk mijn eindbestemming?*. 'Heb ik het werkelijk zover laten komen?

De slagboom op het parkeerterrein ging omhoog. De porten gingen open. We bevonden ons in de remise van het gebouw. Een gebouw zonder uitzicht, letterlijk. Eindhalte bereikt. Een verblijfplaats met een woonadres. Sommigen zullen het hier nooit verlaten. Ik liep tussen gedetineerden met een gangstersyndroom. Bewaarders met twee gezichten. En casemanagers met dubbele agenda's. De afdeling bestond uit een lange gang, die voelde als een afgang en een *walk of shame*. Een luchtplaats zonder frisse lucht. Opgesloten in een kijkdoos met een doorgeefluik. Tralies voor het raam en een camera die je kamer naar binnen kijkt. Welkom.

Iedere avond hoorde ik zijn stem. 'Steek me dan. Steek me dan.' Hij kwam en ging heen. Ik zag zwart en zijn licht ging uit. Zijn eeuwige slaan werden mijn slapeloze nachten. Iedere avond opnieuw.

Deuren gingen open

Maar dit was ook het jaar dat ik begon met lezen. En ik ontdekte dat ik door te schrijven iets van vrijheid kon ervaren. Toen de deur van mijn cel op slot ging, gingen deuren in gedachtegangen open. Al zat mijn lichaam in een cel, iedere cel in mijn lichaam kon vrij zijn. Door te lezen kon ik ontsnappen in een andere dimensie. Door te schrijven kon ik oneindig fantaseren zonder enige beperking. Met het schrift als houvast. Met de pen filosoferen tot de ondenkbare grens. Vanaf dat moment kwam mijn bestaan tot leven.

Nu ik binnen zit, ben ik niet langer wie ik buiten was. Ik haat niet langer, ik ben gaan leren houden van. Ik hoef niet langer te vechten om te vechten. Maar ik omarm de innerlijke strijd. Die ik voer voor verbetering.

Ik vier dat ik niet langer mijn dagen tel tot mijn dagen geteld zijn. Maar dat ik mijn dagen laat tellen. Want als die poort weer opent, wil ik de beste zoon voor mijn moeder zijn. Een kind van de samenleving, gevormd in gevangenschap. Ik voel me bevrijd.

Ik wil naar jou

Dimitri van Toren was een Brabantse troubadour die tussen 1966 en 1986 maar liefst twintig albums op lp uitbracht en nadien tot zijn overlijden in 2015 nog acht cd's. Bekend werd Van Toren vooral door de hits *Hé, kom aan*, *Een lied voor kinderen* en *Mooi, je bent de mooiste*. Muzikaal gezien viel zijn begeleiding vooral op door het frequente gebruik van synthesizers, waar niet iedereen even blij van werd. Toch kon hij met een gitaar ook prima uit de voeten. In de jaren '80 vertrok Dimitri - wiens echte voornaam Jan was - een tijd naar India. Mogelijk is zijn hier weergegeven liedtekst *Ik wil naar jou* in die tijd ontstaan. Maar uit het feit dat van dit lied ook een versie bestaat waarin hij het over bewakers heeft die mescaline roken, lijkt het eerder te gaan over het leven in een Zuid-Amerikaanse bajes. Hoe dan ook, het is een prachtig lied, dat je zodra je de kans hebt echt (weer) eens moet beluisteren. (BCh)

*Ver van jou, in een buitenlandse cel
Kunnen dromen soms zo realistisch zijn*

Daarin, m'n liefste, zie ik jou dan

Ook al hallucineer ik o zo mooi

Ja, zo levensecht,

Tot de hitte losbarst, zo hevig

Alsof het in me stormt

En dan zweet ik, smee ik ik

Ik wil naar jou, naar jou

Ik wil naar jou, naar jou

Ik wil naar jou, naar jou

Ik wil naar jou, naar jou

Stank en ongedierte,

Voedsel, half gaar,

's Avonds prostitutie

Mannen onder elkaar

En de bewakers roken iets

Dat geen reclame behoeft

Een zoete geur die je bedwelmt

Maar die je daarna zwaar beproeft

Tot de hitte losbarst, zo hevig

Alsof het in me stormt

En dan ril ik, gil ik

Refrein

Blijf op me wachten, liefste

Ik overleef't allemaal

Maar zit niet langer stil

En doe iets, hoe dan ook

Vertel ze mijn verhaal

Vertel dat het een fabel is

Dat het niet makkelijk

En rendabel is

Als het zo'n makkie was

Ja, dan zat ik nu niet hier

Terwijl de hitte losbarst, zo hevig

Alsof het in me stormt

En dan brand ik, jank ik

Refrein

Ik wil - Ik wil naar jou

Ik wil naar jou

Van de cd *Onder Dezelfde Zon* (1994)

**Een frisse blik op uw strafzaak?
Wat erin zit, halen wij eruit!**

U kunt ons gratis bereiken op:
0800-9336464 (0800-WEENING)

Wij bezoeken u in elke Pl.
Ook pro deo.

Wij hebben specialisten op het gebied van:

- Diefstal
- Drugs
- Fraude
- Geweld
- Mensenhandel
- Moord & doodslag
- Terrorisme
- Wapen & munitie
- Zeden
- Detentierecht
- Cassatie
- Jeugdstrafrecht
- Ontneming
- TBS & PIJ

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

Maastricht | Utrecht | Roermond
Postbus 3084 | 6208 NB | Maastricht

strafrechtadvocaten.nl

L.M. Oldenburg
Strafrechtadvocaat

'ik vecht voor jou'

Gespecialiseerd in

- geweldsdelicten/levensdelicten
- zedenzaken, drugs
- jeugdzaken
- TBS zaken

oldenburg
Strafrechtsspecialist

Tel: 06 247 35 843
info@oldenburgadvocaat.nl

ADVOCATENKANTOOR
SICCAMA

Alle strafzaken
Door heel Nederland
Altijd bereikbaar
Ook pro deo

Mr. Fabian D.W. Siccama

T +31(0)20 237 19 30 M +31(0)6 14 372 897 W advocatenkantoorSiccama.nl